

Fremsat den 23. april 2010 af socialministeren (Benedikte Kiær)

Forslag

til

Lov om ændring af lov om dag-, fritids- og klubtilbud m.v. til børn og unge (dagtilbudsloven), lov om ændring af lov om dag-, fritids- og klubtilbud m.v. til børn og unge (dagtilbudsloven) samt lov om ændring af lov om dag-, fritids- og klubtilbud m.v. til børn og unge

(Fleksibel frokostordning i daginstitutioner m.v.)

§ 1

I lov nr. 501 af 6. juni 2007 om dag-, fritids- og klubtilbud m.v. til børn og unge (dagtilbudsloven), som ændret ved lov nr. 1148 af 3. december 2008, § 142 i lov nr. 1336 af 19. december 2008 og § 1 i lov nr. 1098 af 30. november 2009, foretages følgende ændringer:

1. I § 15, stk. 1, indsættes som 2. pkt.:

»Forældrebestyrelsen i kommunale og selvejende daginstitutioner efter § 19, stk. 2 og 3, kan beslutte at fravælge et sundt frokostmåltid efter § 16 a, stk. 1, jf. dog § 16 b, stk. 2, 4 og 8.«

2. Efter § 16 indsættes:

»Frokost i daginstitutioner

§ 16 a. Alle børn i kommunale og selvejende daginstitutioner og privatinstitutioner efter § 19 skal have et sundt frokostmåltid alle hverdage, jf. dog stk. 3 og 4 og § 16 b, stk. 1, 2 og 3.

Stk. 2. Kommunalbestyrelsen kan beslutte, at et sundt frokostmåltid indgår som en del af dagtilbudsydelsen i kommunale og selvejende daginstitutioner efter § 19, stk. 2 og 3, for alle børn i samme aldersgruppe.

Stk. 3. Kommunalbestyrelsen træffer efter ansøgning fra et barns forældre afgørelse om, at et barn kan fritages fra et sundt frokostmåltid efter stk. 1, hvis barnet har en lægedokumenteret allergi eller anden sygdom, som kræver en specialkost, og kommunen ikke på forsvarlig vis kan give barnet et sundt frokostmåltid i daginstitutionen.

Stk. 4. Kommunalbestyrelsen kan beslutte, at børn i kommunale og selvejende daginstitutioner efter § 19, stk. 2 og 3,

der hovedsageligt anvender skovens areal eller lignende naturområder som grundlag for barnets ophold i daginstitutionen, ikke skal omfattes af et sundt frokostmåltid efter stk. 1.

§ 16 b. Forældrebestyrelsen i kommunale og selvejende daginstitutioner efter § 19, stk. 2 og 3, kan beslutte at fravælge et sundt frokostmåltid efter § 16 a, stk. 1, jf. dog stk. 2, 4 og 8.

Stk. 2. I kommunale og selvejende daginstitutioner efter § 19, stk. 2 og 3, som består af flere enheder, kan et simpelt flertal af forældre med børn i den pågældende enhed beslutte at fravælge et sundt frokostmåltid efter § 16 a, stk. 1. Forældrene har én stemme for hvert barn, de har i enheden.

Stk. 3. Forældre med børn i privatinstitutioner efter § 19, stk. 4, kan beslutte at fravælge et sundt frokostmåltid efter § 16 a, stk. 1. Beslutningen efter 1. pkt. træffes ved simpelt flertal af forældre, der har børn i den pågældende privatinstitution. Forældrene har én stemme for hvert barn, de har i privatinstitutionen. Forældre med børn i privatinstitutioner efter § 19, stk. 4, skal mindst hvert andet år og højst én gang om året have mulighed for at fravælge et sundt frokostmåltid. Frokostmåltidet skal ophøre senest 6 måneder efter, at forældrenes beslutning om fravalg er modtaget af privatinstitutionen. Forældre med børn i privatinstitutionen er ansvarlige for at oplyse privatinstitutionen om beslutningen efter 1. pkt. Privatinstitutionen skal fastsætte og offentliggøre retningslinjer for forældrenes fravalg af frokostmåltidet efter § 16 a, stk. 1, herunder længden af perioden for forældrenes fravalg af et sundt frokostmåltid og frister og procedurer for formidling af forældrenes beslutning om fravalg til privatinstitutionen.

Stk. 4. Hvis kommunalbestyrelsen efter § 16 a, stk. 2, har besluttet, at et sundt frokostmåltid indgår som en del af dagtilbudsydelsen i kommunale og selvejende daginstitutioner

efter § 19, stk. 2 og 3, for alle børn i samme aldersgruppe, kan forældre ikke træffe beslutning efter stk. 1 og 2.

Stk. 5. Kommunalbestyrelsen skal mindst hvert andet år og højst én gang om året give mulighed for fravalg efter stk. 1 og 2 af et sundt frokostmåltid efter § 16 a, stk. 1. Frokostmåltidet skal ophøre senest 6 måneder efter, at forældrenes beslutning om fravalg er modtaget af kommunalbestyrelsen. Forældrebestyrelsen eller forældrene i den enkelte enhed er ansvarlig for at oplyse kommunalbestyrelsen om forældrenes beslutning om fravalg af et sundt frokostmåltid.

Stk. 6. Kommunalbestyrelsen skal forud for forældrebestyrelsens eller forældrene i den enkelte enheds beslutning efter stk. 1 og 2 oplyse forældrebestyrelsen eller forældrene i den enkelte enhed om kommunens forventede takst for et sundt frokostmåltid, jf. § 32 a, stk. 3.

Stk. 7. Kommunalbestyrelsen fastsætter og offentliggør retningslinjer for forældrenes fravalg, jf. § 16 b, stk. 1, 2, 5 og 6, af et sundt frokostmåltid efter § 16 a, stk. 1, herunder længden af perioden for forældrenes fravalg og frister og procedurer for formidling af forældrenes beslutning om fravalg til kommunalbestyrelsen.

Stk. 8. Kommunalbestyrelsen kan beslutte, at forældrebestyrelsen eller forældrene i den enkelte enhed i kommunale og selvejende daginstitutioner efter § 19, stk. 2 og 3, ikke kan fravælge et sundt frokostmåltid efter § 16 a, stk. 1, hvis det vurderes, at et sundt frokostmåltid af både sociale og sundhedsmæssige årsager er særligt påkrævet for børnene i den pågældende daginstitution eller enhed. Kommunalbestyrelsens beslutning efter 1. pkt. gælder for den periode, kommunalbestyrelsen i medfør af stk. 7 har fastsat for forældrebestyrelsens eller forældrene i den enkelte enheds mulighed for fravalg.«

3. § 17 affattes således:

»Forældrearrangerede frokost- og madordninger

§ 17. Forældrebestyrelsen i en daginstitution eller forældrene i den enkelte enhed i kommunale eller selvejende daginstitutioner efter § 19, stk. 2 og 3, der efter § 16 b, stk. 1 og 2, har fravalgt et sundt frokostmåltid eller ikke er omfattet af et sundt frokostmåltid, jf. § 16 a, stk. 4, kan beslutte at oprette en forældrearrangeret frokostordning.

Stk. 2. Kommunalbestyrelsen skal fastsætte et maksimumbeløb for forældrenes betaling til forældrearrangerede frokostordninger efter stk. 1.

Stk. 3. Forældrebestyrelsen eller forældrene i den enkelte enhed i kommunale eller selvejende daginstitutioner efter § 19, stk. 2 og 3, kan beslutte at oprette en forældrearrangeret madordning for den mad, der ikke udgør frokostmåltidet.

Stk. 4. Kommunalbestyrelsen kan fastsætte rammer for forældrearrangerede frokost- og madordninger efter stk. 1 og 3. Forældrebestyrelsen eller forældrene i den enkelte enhed i kommunale og selvejende daginstitutioner efter § 19, stk. 2 og 3, beslutter inden for de eventuelle rammer, kommunalbestyrelsen har fastsat, hvordan ordningerne skal tilrettelægges.

Stk. 5. Kommunalbestyrelsen kan efter anmodning fra forældrebestyrelsen eller forældrene i den enkelte enhed beslutte at ansætte køkkenpersonale til forældrearrangerede frokost-

eller madordninger efter stk. 1 og 3. Kommunalbestyrelsen afholder udgiften til administration af ansættelsesforholdet.

Stk. 6. Forældre med børn i en privatinstitution efter § 19, stk. 4, der efter § 16 b, stk. 3, har fravalgt et sundt frokostmåltid, kan beslutte at oprette en forældrearrangeret frokostordning. Forældre med børn i en privatinstitution kan endvidere beslutte at oprette en forældrearrangeret madordning for den mad, der ikke udgør frokostmåltidet. Privatinstitutionen kan fastsætte rammer for forældrearrangerede frokost- og madordninger. Forældre med børn i privatinstitutionen beslutter inden for privatinstitutionens eventuelle fastsatte rammer, hvordan ordningerne skal tilrettelægges. De enkelte forældre med børn i privatinstitutionen beslutter, om de vil benytte den forældrearrangerede frokost- eller madordning efter 1. og 2. pkt.

Stk. 7. De enkelte forældre med børn i en kommunal eller selvejende daginstitution efter § 19, stk. 2 og 3, beslutter, om de vil benytte den forældrearrangerede frokost- eller madordning efter stk. 1 og 3. Forældrene, der benytter den forældrearrangerede frokost- eller madordning, betaler udgifterne til ordningerne, jf. dog stk. 9, herunder administration af ordningerne og en eventuel lønudgift til køkkenpersonale, jf. stk. 5. Udgiften til frokost- og madordninger efter stk. 1 og 3 opgøres eksklusive ejendomsudgifter, herunder husleje og vedligeholdelse.

Stk. 8. Kommunalbestyrelsen kan tilbyde at administrere forældrearrangerede frokost- og madordninger efter stk. 1, 3 og 6. Forældrene betaler kommunalbestyrelsens udgifter til administration efter 1. pkt., jf. dog stk. 5.

Stk. 9. Når kommunalbestyrelsen har truffet afgørelse om at give økonomisk fripladstilskud, behandlingsmæssigt fripladstilskud eller socialpædagogisk fripladstilskud efter § 43, stk. 1, nr. 2-4, skal kommunalbestyrelsen tillige give forældre med børn i daginstitutioner efter § 19, stk. 2-4, som har valgt at være med i en forældrearrangeret frokostordning efter stk. 1 eller 6, et økonomisk fripladstilskud, behandlingsmæssigt fripladstilskud eller socialpædagogisk fripladstilskud til det forældrearrangerede frokostmåltid efter stk. 1 eller 6. Kommunalbestyrelsen skal administrere og afholde udgiften til administration ved tildeling af fripladstilskud.

Stk. 10. Kommunalbestyrelsen kan beslutte at give et økonomisk tilskud til at nedsætte forældrenes betaling for forældrearrangerede madordninger efter stk. 3 og 6. Når kommunalbestyrelsen har truffet beslutning om at give et økonomisk tilskud til at nedsætte forældrenes betaling, jf. 1. pkt., skal tilskuddet til de enkelte forældre gives under hensyn til de pågældende forældres økonomiske forhold. Kommunalbestyrelsen skal administrere og afholde udgiften til administration ved tildeling af tilskuddet.

Stk. 11. Socialministeren fastsætter regler om fripladstilskud til forældrearrangerede frokostordninger.«

4. § 25, stk. 1, affattes således:

»Kommunalbestyrelsen skal ved manglende overholdelse af pasningsgarantien med virkning fra den 1. i den følgende måned hæve tilskuddet efter § 32, stk. 1, og § 33, stk. 1, til mindst 78 procent for alle børn i dagtilbud i kommunen, indtil

pasningsgarantien igen opfyldes, og kommunalbestyrelsen har fastsat nye tilskudsprocenter og egenbetalingsandele.«

5. § 31, stk. 2 og 3, ophæves, og i stedet indsættes:

»Stk. 2. Tilskud og egenbetaling fastsættes på grundlag af dagtilbuddenes vedtagne budgetter.«

6. § 32 affattes således:

»§ 32. Tilskud efter § 31, stk. 1, til forældre med børn i kommunale og selvejende daginstitutioner efter § 19, stk. 2 og 3, skal udgøre mindst 75 pct. og forældrenes egenbetaling højst 25 pct. af de budgetterede bruttodriftsudgifter opgjort efter stk. 2.

Stk. 2. Ved optagelse i kommunale og selvejende daginstitutioner efter § 19, stk. 2 og 3, fastsættes kommunalbestyrelsens tilskud og forældrenes egenbetaling efter stk. 1 på grundlag af de budgetterede bruttodriftsudgifter for ophold i daginstitutioner, jf. stk. 5, eksklusive udgifter til et sundt frokostmåltid efter § 16 a, stk. 1, og ejendomsudgifter, herunder husleje og vedligeholdelse.

Stk. 3. Træffer kommunalbestyrelsen beslutning om, at et sundt frokostmåltid indgår som en del af dagtilbudsydelsen, jf. § 16 a, stk. 2, skal kommunalbestyrelsens tilskud udgøre mindst 75 pct. og forældrenes egenbetaling højst 25 pct. af de budgetterede bruttodriftsudgifter, inklusive udgifter til et sundt frokostmåltid.

Stk. 4. Ved optagelse i kommunale og selvejende daginstitutioner efter § 19, stk. 2 og 3, hvor et sundt frokostmåltid indgår som en del af dagtilbudsydelsen, jf. § 16 a, stk. 2, fastsættes kommunalbestyrelsens tilskud og forældrenes egenbetaling efter stk. 3 på grundlag af de budgetterede bruttodriftsudgifter for ophold i daginstitutioner, jf. stk. 5, inklusive udgiften til et sundt frokostmåltid, og eksklusive ejendomsudgifter, herunder husleje og vedligeholdelse.

Stk. 5. Ved optagelse i en kommunal eller selvejende daginstitution efter § 19, stk. 2 og 3, beregnes kommunalbestyrelsens tilskud og forældrenes egenbetaling efter stk. 2 og 4 på grundlag af de budgetterede bruttodriftsudgifter for den enkelte daginstitution eller på grundlag af de gennemsnitlige budgetterede bruttodriftsudgifter for daginstitutioner af samme type i kommunen.«

7. Efter § 32 indsættes:

»§ 32 a. I kommunale og selvejende daginstitutioner efter § 19, stk. 2 og 3, med et sundt frokostmåltid efter § 16 a, stk. 1, afholder forældrene udgiften til frokostmåltidet.

Stk. 2. Kommunalbestyrelsen kan beslutte at give et tilskud til at nedbringe forældrenes betaling efter stk. 1.

Stk. 3. Ved optagelse i kommunale og selvejende daginstitutioner efter § 19, stk. 2 og 3, med et sundt frokostmåltid fastsættes forældrenes betaling efter stk. 1 og kommunalbestyrelsens eventuelle tilskud efter stk. 2 på grundlag af de budgetterede bruttodriftsudgifter til et sundt frokostmåltid efter § 16 a, stk. 1, eksklusive ejendomsudgifter, herunder husleje og vedligeholdelse.

Stk. 4. Ved optagelse i kommunale eller selvejende daginstitutioner efter § 19, stk. 2 og 3, med et sundt frokostmåltid

beregnes forældrenes betaling efter stk. 1 og kommunalbestyrelsens eventuelle tilskud efter stk. 2 på grundlag af de budgetterede bruttodriftsudgifter til et sundt frokostmåltid efter § 16 a, stk. 1, for den enkelte daginstitution eller på grundlag af de gennemsnitlige budgetterede bruttodriftsudgifter til et sundt frokostmåltid for daginstitutioner af samme type i kommunen.

Stk. 5. Forældrenes betaling efter stk. 1 og kommunalbestyrelsens eventuelle tilskud efter stk. 2 fastsættes på grundlag af kommunalbestyrelsens vedtagne budget for et sundt frokostmåltid.

Stk. 6. Der opkræves ikke betaling efter stk. 1 for børn, der er omfattet af § 16 a, stk. 2-4.«

8. § 33 affattes således:

»§ 33. Tilskud efter § 31, stk. 1, til forældre med børn i kommunal dagpleje efter § 21, stk. 2, skal udgøre mindst 75 pct. og forældrenes egenbetaling højst 25 pct. af de budgetterede bruttodriftsudgifter, eksklusive ejendomsudgifter, herunder husleje og vedligeholdelse.

Stk. 2. Ved optagelse i kommunal dagpleje efter § 21, stk. 2, beregnes kommunalbestyrelsens tilskud og forældrenes egenbetaling efter stk. 1 på grundlag af de gennemsnitlige budgetterede bruttodriftsudgifter for den kommunale dagpleje.«

9. I § 36 indsættes som stk. 3-5:

»Stk. 3. Hvis kommunalbestyrelsen giver tilskud efter § 32 a, stk. 2, til et sundt frokostmåltid efter § 16 a, stk. 1, skal kommunalbestyrelsen tillige give et tilskud pr. barn, der er optaget i en privatinstitution, når der er et sundt frokostmåltid efter § 16 a, stk. 1, i privatinstitutionen.

Stk. 4. Tilskuddet efter stk. 3 skal svare til det tilskud efter § 32 a, stk. 2, som kommunalbestyrelsen giver pr. barn, der modtager et sundt frokostmåltid efter § 16 a, stk. 1, for den aldersgruppe, som barnet tilhører.

Stk. 5. Tilskuddet efter stk. 3 skal anvendes til at nedbringe forældrenes betaling til et sundt frokostmåltid efter § 16 a, stk. 1.«

10. I § 41 indsættes efter stk. 3 som nye stykker:

»Stk. 4. Hvis kommunalbestyrelsen giver tilskud efter § 32 a, stk. 2, til et sundt frokostmåltid efter § 16 a, stk. 1, skal kommunalbestyrelsen i opholdskommunen tillige give et tilskud pr. barn, der er optaget i en daginstitution i en anden kommune, når der er et sundt frokostmåltid efter § 16 a, stk. 1, i daginstitutionen i den anden kommune.

Stk. 5. Tilskuddet efter stk. 4 skal svare til det tilskud efter § 32 a, stk. 2, som kommunalbestyrelsen giver pr. barn, der modtager et sundt frokostmåltid efter § 16 a, stk. 1, for den aldersgruppe, som barnet tilhører.

Stk. 6. Tilskuddet efter stk. 4 skal anvendes til at nedbringe forældrenes betaling til et sundt frokostmåltid efter § 16 a, stk. 1.«

Stk. 4 og 5 bliver herefter stk. 7 og 8.

11. I § 43 indsættes som stk. 2:

»Stk. 2. Når kommunalbestyrelsen har truffet afgørelse om at give et søskendetilskud, økonomisk fripladstilskud, behandlingsmæssigt fripladstilskud eller socialpædagogisk fripladstilskud efter § 43, stk. 1, nr. 1-4, til nedsættelse af forældrenes egenbetaling til en plads i en daginstitution, skal kommunalbestyrelsen tillige give de pågældende forældre med børn i daginstitutioner, hvor der er et sundt frokostmåltid efter § 16 a, stk. 1, et søskendetilskud, økonomisk fripladstilskud, behandlingsmæssigt fripladstilskud eller socialpædagogisk fripladstilskud til et sundt frokostmåltid efter § 16 a, stk. 1.«

12. I § 83 indsættes som stk. 3 og 4:

»Stk. 3. Hvis kommunalbestyrelsen giver tilskud efter § 32 a, stk. 2, til et sundt frokostmåltid efter § 16 a, stk. 1, skal kommunalbestyrelsen tillige give et tilskud pr. barn, der er optaget i en institutionslignende privat pasningsordning, når der er et frokostmåltid i ordningen.

Stk. 4. Tilskuddet efter stk. 3 skal svare til det tilskud efter § 32 a, stk. 2, som kommunalbestyrelsen giver pr. barn, der modtager et sundt frokostmåltid efter § 16 a, stk. 1, for den aldersgruppe, som barnet tilhører.«

§ 2

I lov nr. 1148 af 3. december 2008 om ændring af lov om dag-, fritids- og klubtilbud m.v. til børn og unge (dagtilbudsloven) (Frokostmåltid i daginstitutioner m.v.), som ændret ved § 2 i lov nr. 1098 af 30. november 2009 om ændring af lov om dag-, fritids- og klubtilbud m.v. til børn og unge (Udskydelse af ikrafttrædelsestidspunkt for ordningen om frokostmåltid i daginstitutioner m.v.), foretages følgende ændring:

1. § 1, nr. 2-7, ophæves.

§ 3

I lov nr. 1098 af 30. november 2009 om ændring af lov om dag-, fritids- og klubtilbud m.v. til børn og unge (Udskydelse af ikrafttrædelsestidspunkt for ordningen om frokostmåltid i daginstitutioner m.v.), foretages følgende ændringer:

1. § 1 ophæves.

2. § 2, nr. 1, ophæves.

§ 4

Stk. 1. Loven træder i kraft den 1. januar 2011, jf. dog stk. 2-6.

Stk. 2. §§ 2 og 3 træder i kraft dagen efter bekendtgørelsen i Lovtidende.

Stk. 3. Uanset § 16 a, stk. 1, i lov om dag-, fritids- og klubtilbud m.v. til børn og unge (dagtilbudsloven), som affattet ved denne lovs § 1, nr. 2, skal børn i daginstitutioner kun have et sundt frokostmåltid i perioden fra den 1. januar 2011 til den 31. juli 2011 eller dele af perioden, hvis kommunalbestyrelsen træffer beslutning herom. Kommunalbestyrelsens beslutning efter 1. pkt. kan træffes for en eller flere kommunale og selv-

ejende daginstitutioner efter § 19, stk. 2 og 3, i lov om dag-, fritids- og klubtilbud m.v. til børn og unge (dagtilbudsloven) eller for bestemte aldersgrupper i sådanne daginstitutioner. Kommunalbestyrelsen kan træffe beslutning efter 1. og 2. pkt. fra den 15. juni 2010.

Stk. 4. Hvis kommunalbestyrelsen for perioden fra den 1. januar 2011 til den 31. juli 2011 eller dele af perioden træffer beslutning i medfør af stk. 3, og et sundt frokostmåltid er indført for alle børn i daginstitutioner i den samme aldersgruppe, skal alle børn i den pågældende aldersgruppe i privatinstitutioner efter § 19, stk. 4, i lov om dag-, fritids- og klubtilbud m.v. til børn og unge (dagtilbudsloven) i perioden tillige have et sundt frokostmåltid.

Stk. 5. Kommunalbestyrelsen har fra den 15. juni 2010 ansvar for, at forældre med børn i en daginstitution efter § 19, stk. 2-4, i lov om dag-, fritids- og klubtilbud m.v. til børn og unge (dagtilbudsloven), senest den 31. december 2010 efter reglerne i § 16 b, stk. 1 og 2, stk. 3, 1., 2., 3., 4. og 6. pkt., stk. 5, 1. og 3. pkt. og stk. 6, i lov om dag-, fritids- og klubtilbud m.v. til børn og unge (dagtilbudsloven), som affattet ved denne lovs § 1, nr. 2, får mulighed for at træffe beslutning om at fravælge det sunde frokostmåltid, som kommunalbestyrelsen kan træffe beslutning om efter stk. 3, og et sundt frokostmåltid efter § 16 a, stk. 1, i lov om dag-, fritids- og klubtilbud m.v. til børn og unge (dagtilbudsloven), som affattet ved denne lovs § 1, nr. 2. Kommunalbestyrelsen fastsætter og offentliggør retningslinjer, som nævnt i § 16 b, stk. 7, i lov om dag-, fritids- og klubtilbud m.v. til børn og unge (dagtilbudsloven), som affattet ved denne lovs § 1, nr. 2, for forældrenes beslutning efter 1. pkt. Privatinstitutioner efter § 19, stk. 4, i lov om dag-, fritids- og klubtilbud m.v. til børn og unge (dagtilbudsloven) fastsætter og offentliggør retningslinjer, som nævnt i § 16 b, stk. 3, i lov om dag-, fritids- og klubtilbud m.v. til børn og unge (dagtilbudsloven), som affattet ved denne lovs § 1, nr. 2, for forældrenes beslutning efter 1. pkt. Retningslinjer fastsat i medfør af 2. og 3. pkt. forbliver i kraft efter den 1. januar 2011 indtil kommunalbestyrelsen eller privatinstitutionen fastsætter nye retningslinjer i medfør af § 16 b, stk. 3 og 7, i lov om dag-, fritids- og klubtilbud m.v. til børn og unge (dagtilbudsloven), som affattet ved denne lovs § 1, nr. 2.

Stk. 6. I kommunale og selvejende daginstitutioner efter § 19, stk. 2 og 3, i lov om dag-, fritids- og klubtilbud m.v. til børn og unge (dagtilbudsloven), hvor der inden den 31. december 2010 er indført et sundt frokostmåltid efter reglerne i § 4, stk. 1, i lov nr. 1098 af 30. november 2009 om ændring af lov om dag-, fritids- og klubtilbud m.v. til børn og unge, hvor ordningen løber indtil den 31. december 2010, og hvor forældrene træffer beslutning efter stk. 5 om at fravælge et sundt frokostmåltid, kan kommunalbestyrelsen, uanset forældrenes beslutning, for disse daginstitutioner for perioden fra den 1. januar 2011 til den 30. juni 2011 træffe beslutning efter stk. 3 om, at alle børn i daginstitutioner skal have et sundt frokostmåltid.

Stk. 7. Forældrebestyrelsens og privatinstitutionens beslutninger truffet i medfør af § 17, stk. 2 og 5, i lov om dag-, fritids- og klubtilbud m.v. til børn og unge (dagtilbudsloven) om at oprette en forældrebetalt madordning, gælder med mindre forældrebestyrelsen eller privatinstitutionen beslutter andet,

efter den 1. januar 2011 på samme måde som en beslutning truffet i medfør af § 17, stk. 1, 3 og 6, i lov om dag-, fritids- og klubtilbud m.v. til børn og unge (dagtilbudsloven), som affattet ved denne lovs § 1, nr. 3. I daginstitutioner med et sundt frokostmåltid efter stk. 3, kan forældrebetalte madordninger oprettet efter reglerne i § 17 i lov om dag-, fritids- og klubtilbud m.v. til børn og unge (dagtilbudsloven) dog kun videreføres efter 1. pkt. for den mad, der ikke udgør frokostmåltidet.

Stk. 8. Afgørelser truffet i medfør af § 4, stk. 4, i lov nr. 1098 af 30. november 2009 om lov om ændring af lov om dag-, fritids- og klubtilbud m.v. til børn og unge om, at et barn kan fritages fra et sundt frokostmåltid, gælder efter den 1. januar 2011 på samme måde som en afgørelse truffet i medfør af § 16 a, stk. 3, i lov om dag-, fritids- og klubtilbud m.v. til børn og unge (dagtilbudsloven), som affattet ved denne lovs § 1, nr. 2.

Bemærkninger til lovforslaget

Almindelige bemærkninger

Indholdsfortegnelse

1. Indledning og baggrund
2. Gældende ret
 - 2.1. Et sundt frokostmåltid
 - 2.2. Forældrebetalte madordninger
 - 2.3. Kommunens tilskud og forældrenes egenbetaling
3. Den foreslåede ordning
 - 3.1. Et sundt frokostmåltid til alle børn i daginstitutioner
 - 3.2. Mulighed for fravalg af et sundt frokostmåltid
 - 3.3. Daginstitutioner med flere enheder som nyt begreb i lovgivningen
 - 3.4. Undtagelse fra et sundt frokostmåltid
 - 3.5. Fastholdelse af et sundt frokostmåltid af sociale og sundhedsmæssige årsager
 - 3.6. Kommunens tilskud og forældrenes egenbetaling
 - 3.7. Frokost som en del af dagtilbudsydelsen
 - 3.8. Forældrearrangerede frokost- og madordninger
 - 3.9. Ikrafttrædelse og overgangsordning
4. Økonomiske og administrative konsekvenser for det offentlige
5. Økonomiske og administrative konsekvenser for erhvervslivet
6. Miljømæssige konsekvenser
7. Administrative konsekvenser for borgerne
8. Forholdet til EU-retten
9. Hørte myndigheder og organisationer
10. Sammenfattende skema

1. Indledning og baggrund

Regeringen finder det vigtigt, at alle børn i daginstitutioner skal have et dagligt fælles sundt frokostmåltid. Et fælles sundt frokostmåltid i daginstitutionen kan medvirke til at fremme gode kostvaner i en tidlig alder, forebygge overvægt blandt de 0-6 årige børn, ligesom et sundt frokostmåltid skaber et godt udgangspunkt for børnenes trivsel, udvikling og læring i daginstitutionen. Herudover skal et sundt frokostmåltid til børn i daginstitutioner understøtte travle børnefamilier, så de ikke hver dag skal smøre madpakker til deres børn.

På den baggrund blev der i finanslovsaftalen for 2008 indgået aftale mellem regeringen, Dansk Folkeparti og Ny Alliance om, at alle børn i daginstitutioner fra 0 år og frem til skolealderen senest den 1. januar 2010 skulle tilbydes et sundt frokostmåltid som en del af dagtilbudsydelsen. Det blev endvidere aftalt, at frokostmåltidet skulle være omfattet af de almindelige regler om fripladstilskud og søskendetilskud, ligesom det fremgik af aftalen, at forældrenes betaling for børnenes frokostmåltid skulle opkræves i forbindelse med den almindelige betaling til daginstitutionen. I forbindelse med aftalen mellem regeringen og KL om kommunernes økonomi for 2009 blev det aftalt, at loftet for den mak-

simale forældrebetaling blev hævet fra 25 procent af de budgetterede bruttodriftsudgifter for en plads i daginstitution til 30 procent i forbindelse med indførelsen af et sundt frokostmåltid. På den baggrund vedtog Folketinget den 25. november 2008 lov nr. 1148 af 3. december 2008 om frokostmåltid i daginstitutioner m.v. Lovforslaget (L 16) blev fremsat den 9. oktober 2008.

I forbindelse med forhandlingerne mellem regeringen og KL om kommunernes økonomi for 2010 blev der indgået aftale om at udskyde tidspunktet for, hvornår alle børn i daginstitutioner skal have et sundt frokostmåltid til den 1. januar 2011. Kommunerne fik mulighed for at indføre frokostmåltidet løbende i 2010 og samtidig hæve forældrenes egenbetaling til maksimalt 30 procent i de daginstitutioner, hvor der i 2010 indføres et sundt frokostmåltid. Det blev endvidere aftalt, at kommunerne tilføres 400 mio. kr. årligt fra 2011 som et permanent løft af bloktilskuddet med henblik på implementering af loven. På den baggrund vedtog Folketinget den 24. november 2009 lov nr. 1098 af 30. november 2009 om udskydelse af ikrafttrædelsestidspunkt for ordningen om frokostmåltid i daginstitutioner m.v. Lovforslaget (L 35) blev fremsat den 8. oktober 2009.

Efterfølgende har der fra flere sider været udtrykt ønske om større fleksibilitet og valgfrihed for forældrene i relation til ordningen om et sundt frokostmåltid. Der har ligeledes været udtrykt ønske om en bedre sammenhæng mellem den pris, forældrene betaler for frokosten og udgiften til den frokost, som børnene modtager.

På den baggrund har regeringen, Dansk Folkeparti og Liberal Alliance den 27. januar 2010 indgået en aftale om at øge fleksibiliteten i ordningen om et sundt frokostmåltid til alle børn i daginstitutioner. Dette lovfor-slag er en udmøntning af aftalen.

2. Gældende ret

2.1. Et sundt frokostmåltid

Med vedtagelse af lov nr. 1148 af 3. december 2008 om frokostmåltid i daginstitutioner m.v. blev der fastsat lovkrav om, at alle børn i daginstitutioner den 1. januar 2010 skal tilbydes et sundt frokostmåltid som en del af dagtilbudsydelsen. Med vedtagelse af lov nr. 1098 af 30. november 2009 om udskydelse af ikrafttrædelsestidspunkt for ordningen om frokostmåltid i daginstitutioner m.v., blev tidspunktet for, hvornår alle børn i daginstitutioner skal tilbydes et sundt frokostmåltid som en del af dagtilbudsydelsen, udskudt til den 1. januar 2011. Frokostmåltidet skal indgå som en del af dagtilbudsydelsen, hvilket betyder, at forældrene på linje med andre dele af dagtilbudsydelsen ikke kan fravælge frokostmåltidet.

I de to ovennævnte ændringslove er der indsat overgangsbestemmelser vedrørende frokostmåltidet.

I lov nr. 1148 af 3. december 2008 om frokostmåltid i daginstitutioner m.v. er der indsat en overgangsbestemmelse, som i perioden fra den 1. januar 2009 til og med den 31. december 2009 gav kommunalbestyrelsen mulighed for at beslutte, at der skulle være et sundt frokostmåltid til børn i daginstitutioner. Hvis kommunalbestyrelsen i overgangsperioden tilbød *alle* børn i daginstitutioner et sundt frokostmåltid, fik kommunen mulighed for at hæve loftet for forældrenes egenbetaling fra 25 procent af de budgetterede bruttodriftsudgifter for en plads i dagtilbud til maksimalt 30 procent, jf. afsnit 2.3.

Kommunalbestyrelsens mulighed for at indføre et sundt frokostmåltid blev, som følge af udskydelsen af ikrafttrædelsestidspunktet for, hvornår alle børn i daginstitutioner skal have et sundt frokostmåltid, videreført med en ny overgangsbestemmelse i lov nr. 1098 af 30. november 2009. Overgangsbestemmelsen i lov nr. 1098 af 30. november 2009 er fastsat til perioden fra den 1. januar 2010 til den 31. december 2010. I overgangsperioden for 2010 har kommunalbestyrelsen fået mulighed

for at indføre et sundt frokostmåltid løbende i kommunens daginstitutioner og hæve forældrenes egenbetaling til maksimalt 30 procent af de budgetterede bruttodriftsudgifter inklusiv udgiften til et sundt frokostmåltid i de daginstitutioner, hvor børnene får et sundt frokostmåltid.

2.2. Forældrebetalte madordninger

Kommunalbestyrelsen kan efter dagtilbudslovens § 17 beslutte, at der kan etableres forældrebetalte madordninger i kommunens daginstitutioner. I tilfælde, hvor kommunalbestyrelsen har besluttet, at der kan etableres forældrebetalte madordninger i kommunen, fastsætter kommunalbestyrelsen et maksimumbeløb for forældrenes betaling til madordningen. Det er herefter forældrebestyrelsen, der kan beslutte, om der skal etableres en forældrebetalt madordning i den enkelte daginstitution. Forældrebetalte madordninger kan omfatte alle barnets måltider i daginstitutionen f.eks. morgenmad, frokost, frugt m.v. Hvis forældrebestyrelsen beslutter, at der skal etableres en forældrebetalt madordning i daginstitutionen, betaler de forældre, der er tilmeldt ordningen i den pågældende daginstitution, udgiften hertil.

Kommunalbestyrelsen kan beslutte at give et tilskud til de forældrebetalte madordninger under hensyn til forældrenes økonomiske forhold.

Som følge af overgangsbestemmelsen i lov nr. 1098 af 30. november 2009 kan kommunerne i overgangsåret 2010 frivilligt beslutte at indføre et sundt frokostmåltid løbende i kommunens daginstitutioner, jf. afsnit 2.1. I daginstitutioner, hvor kommunalbestyrelsen i 2010 via overgangsbestemmelsen i lov nr. 1098 af 30. november 2009, har indført et sundt frokostmåltid, kan der alene etableres forældrebetalte madordninger for den mad, der ikke udgør frokostmåltidet. I daginstitutioner, hvor der ikke er indført et sundt frokostmåltid efter reglerne i § 4 i lov nr. 1098 af 30. november 2009, kan der fortsat etableres forældrebetalte madordninger for alle barnets måltider i daginstitutionen.

Fra den 1. januar 2011, hvor alle børn i daginstitutioner skal have et sundt frokostmåltid som en del af dagtilbudsydelsen, kan der ikke længere etableres forældrebetalte madordninger for den mad, der udgør frokostmåltidet. Der kan fortsat etableres forældrebetalte madordninger for f.eks. morgenmad og eftermiddagsmad.

2.3. Kommunens tilskud og forældrenes egenbetaling

Efter dagtilbudslovens § 31, stk. 2, skal kommunens tilskud udgøre mindst 75 procent og forældrenes egenbetaling højst 25 procent af de budgetterede bruttodriftsudgifter for en plads i daginstitution.

I daginstitutioner, hvor kommunalbestyrelsen i 2010 via overgangsbestemmelsen i lov nr. 1098 af 30. november 2009 indfører et sundt frokostmåltid i nogle eller alle af kommunens daginstitutioner, kan kommunens tilskud og forældrenes egenbetaling fastsættes til henholdsvis mindst 70 procent og højst 30 procent af de budgetterede bruttodriftsudgifter for en plads i daginstitution frem til 31. december 2010.

Fra den 1. januar 2011, hvor alle børn i daginstitutioner skal have et sundt frokostmåltid som en del af dagtilbudsydelsen, jf. lov nr. 1098 af 30. november 2009 og afsnit 2.1, fastsættes kommunens tilskud og forældrenes egenbetaling for *alle* daginstitutioner til henholdsvis minimum 70 procent og maksimalt 30 procent af de budgetterede bruttodriftsudgifter for en plads i daginstitution.

3. Den foreslåede ordning

3.1. Et sundt frokostmåltid til alle børn i daginstitutioner

Det foreslås, at alle børn skal have et sundt frokostmåltid i daginstitutionen. Det foreslås, at frokostmåltidet ikke skal indgå som en del af dagtilbudsydelsen, idet forældrene skal have mulighed for at fravælge frokostmåltidet. Der henvises til afsnit 3.2 vedrørende forældrenes mulighed for at fravælge et sundt frokostmåltid.

3.2. Mulighed for fravalg af et sundt frokostmåltid

Det foreslås, at forældrebestyrelsen i en daginstitution får mulighed for at fravælge et sundt frokostmåltid. Det foreslås ligeledes, at forældrene skal have mulighed for at fravælge frokostmåltidet minimum hvert andet år og ikke oftere end hvert år. Det foreslås endvidere, at frokostordningen skal være ophørt senest seks måneder efter, at forældrenes beslutning om at fravælge et sundt frokostmåltid er modtaget af kommunalbestyrelsen.

Som udgangspunkt vil det være forældrebestyrelsen i den enkelte daginstitution, der på forældrenes vegne træffer beslutningen om at fravælge frokostmåltidet. Det foreslås dog, at i de tilfælde, hvor en daginstitution består af flere enheder, træffes beslutningen om fravalg af et sundt frokostmåltid ved simpelt flertal af forældre i den pågældende enhed. Hensigten er, at beslutningen om fravalg træffes så tæt på de berørte forældre som muligt. Der henvises til afsnit 3.3 i forhold til enhedsbegrebet.

Det vil være naturligt, at forældrebestyrelsens beslutning om fravalg af et sundt frokostmåltid foregår på baggrund af dialog med de øvrige forældre i daginstitutionen, så det sikres, at forældrene i daginstitutionen får mulighed for at tilkendegive deres ønsker og bliver hørt forud for forældrebestyrelsens eventuelle beslutning om at fravælge frokostmåltidet.

Det foreslås, at forældrenes eventuelle beslutning om at fravælge frokostmåltidet skal finde sted på et oplyst grundlag. Kommunalbestyrelsen skal således i forbindelse med forældrebestyrelsen/forældrenes beslutning om fravalg af et sundt frokostmåltid oplyse forældrene om den takst, som kommunen forventer, at forældrene skal betale for frokostmåltidet fra den 1. januar 2011, ligesom kommunen skal oplyse, at der gives friplads- og søskendetilskud til frokostmåltidet. Forældrebestyrelsens eller forældrene i den enkelte enheds beslutning omfatter hele forældregruppen i daginstitutionen.

Det foreslås, at kommunalbestyrelsen fastsætter retningslinjer for forældrenes fravalg af et sundt frokostmåltid. Retningslinjerne skal bl.a. fastsætte, hvor ofte forældrene skal have mulighed for at fravælge frokostmåltidet samt procedurer og frister for formidling af forældrenes fravalg til kommunen.

3.3. Daginstitutioner med flere enheder som nyt begreb i lovgivningen

For at sikre, at beslutningen om fravalg af et sundt frokostmåltid træffes så tæt på forældrene som muligt, indføres som noget nyt begrebet 'daginstitutioner med flere enheder'.

En daginstitution er i dagtilbudslovens forstand ikke en fysisk afgrænset størrelse. Det, der i dag afgrænser og definerer en daginstitution, er som udgangspunkt, at der er etableret en forældrebestyrelse og en ledelse af daginstitutionen, samt at der består et naturligt fællesskab og samarbejde omkring børn og personale. Derfor kan en daginstitution i dag bestå af flere fysisk adskilte enheder, og ledelsen og forældrebestyrelsen i en daginstitution kan derfor i nogle tilfælde favne store grupper af børn og forældre.

En daginstitution med flere enheder er som hovedregel kendetegnet ved, at daginstitutionen har flere enheder, der er fysisk adskilt fra hinanden på en måde, så børn og personale ikke i det daglige kan bevæge sig fra en enhed til de andre enheder i daginstitutionen. Samtidigt er der et samarbejde i den enkelte fysisk afgrænsede enhed omkring den daglige opgavevaretagelse, der er afgrænset til den pågældende enheds børnegruppe og personalegruppe.

Når en daginstitution består af flere enheder, vil beslutningen om fravalg af et sundt frokostmåltid skulle træffes af et flertal af forældre i den pågældende enhed.

3.4. Undtagelse fra et sundt frokostmåltid

Det foreslås, at kommunalbestyrelsen får mulighed for at undtage daginstitutioner, som hovedsagelig anvender skovens areal eller lignende naturområde som grundlag

for barnets ophold i daginstitutionen (f.eks. kaldet skovbørnehaver), fra et sundt frokostmåltid, hvis kommunalbestyrelsen finder, at et sundt frokostmåltid vanskeliggør institutionens mulighed for at anvende skovens areal som grundlag for barnets ophold i daginstitutionen. Disse daginstitutioner har erfaringsmæssigt vanskeligt ved at efterleve fødevarelovens krav til bl.a. opbevaring, køl og hygiejne i relation til det frokostmåltid, som kommunen har ansvar for at levere.

3.5. Fastholdelse af et sundt frokostmåltid af sociale og sundhedsmæssige årsager

Det foreslås, at kommunalbestyrelsen kan beslutte, at forældrebestyrelsen eller forældrene i den enkelte enhed ikke kan fravælge et sundt frokostmåltid, hvis det vurderes, at et sundt frokostmåltid ud fra både sociale og sundhedsmæssige årsager er særligt påkrævet for børnene i den pågældende daginstitution eller enhed.

3.6. Kommunens tilskud og forældrenes egenbetaling

Det foreslås, at forældrenes maksimale egenbetaling for en plads i daginstitution nedsættes fra 30 procent af de budgetterede bruttodriftsudgifter for en plads i daginstitution *inklusive* udgiften til frokostmåltidet til 25 procent af de budgetterede bruttodriftsudgifter for en plads i daginstitution *eksklusiv* udgiften til frokostmåltidet.

Det foreslås herudover, at der fremover bliver en større sammenhæng mellem den pris, som forældrene betaler for barnets frokost i daginstitutionen og udgiften til frokosten. Det foreslås således, at udgiften til frokostmåltidet opgøres særskilt, og at forældrene højst kan betale kommunens budgetterede udgifter til barnets frokost i daginstitutionen. Som følge af forslaget skal kommunens udgift til frokost således ikke længere indgå i de budgetterede bruttodriftsudgifter for daginstitutionspladsen, men opgøres særskilt.

Det bliver fortsat en lokalpolitisk prioritering, om forældrene skal betale den fulde udgift til frokosten, idet kommunen kan beslutte at give et tilskud til frokosten.

Det foreslås, at kommunen skal give et økonomisk fripladstilskud, behandlingsmæssigt tilskud, socialpædagogisk fripladstilskud og søskendetilskud til forældrenes betaling til et sundt frokostmåltid.

Fremover vil forældre til børn i daginstitutioner, hvor børnene får et sundt frokostmåltid via kommunen, maksimalt skulle betale 25 procent af de budgetterede bruttodriftsudgifter for en plads i daginstitution *eksklusiv* udgifter til frokost. Herudover skal forældrene maksimalt betale kommunens budgetterede udgift til et sundt frokostmåltid.

3.7. Frokost som en del af dagtilbudsydelsen

Det foreslås, at kommunalbestyrelsen får mulighed for at beslutte, at et sundt frokostmåltid skal indgå som en del af dagtilbudsydelsen til alle børn i samme aldersgruppe alle hverdage inden for det fastsatte maksimum for forældrenes egenbetaling på 25 procent af de budgetterede bruttodriftsudgifter inklusiv udgiften til frokostmåltidet for en plads i daginstitution.

Når frokostmåltidet indgår som en del af dagtilbudsydelsen, betyder det, at udgiften til frokostmåltidet ikke skal opgøres særskilt, jf. afsnit 3.6, men at udgifterne til frokostmåltid skal indregnes i de budgetterede bruttodriftsudgifter for daginstitutionspladsen. Når frokostmåltidet indgår som en del af dagtilbudsydelsen, kan forældrene ikke fravælge frokostmåltidet.

Forslaget tilgodeser de mange velfungerende frokostordninger, der typisk er i vuggestuer, hvor børnene får frokost som en del af dagtilbudsydelsen, og hvor forældre og børn erfaringsmæssigt er glade for ordningen.

3.8. Forældrearrangerede frokost- og madordninger

Det foreslås, at der bliver mulighed for at etablere forældrearrangerede frokostordninger i de daginstitutioner, som har fravalgt et sundt frokostmåltid. De forældre, som har valgt at være med i den forældrearrangerede frokostordning, betaler udgiften til frokostordningen.

Det foreslås endvidere, at kommunalbestyrelsen skal give fripladstilskud til de forældre, som er berettiget hertil, og som har valgt at være med i den forældrearrangerede frokostordning.

Herudover kan der – uanset fravalg af et sundt frokostmåltid – etableres forældrearrangerede madordninger for den mad, som ligger ud over frokosten, som f.eks. morgenmad, eftermiddagsmad eller lignende. De forældre, som har valgt at være med i den forældrearrangerede madordning, betaler udgiften til madordningen.

Fremover vil der således være to forskellige begreber for forældrebetalte ordninger, idet der skelnes mellem *forældrearrangerede frokostordninger* og *forældrearrangerede madordninger*.

Forældrearrangerede frokostordninger omfatter alene frokostmåltidet og kan etableres i de tilfælde, hvor forældrene har fravalgt et sundt frokostmåltid, som kommunen er ansvarlig for at levere. Kommunalbestyrelsen skal give fripladstilskud til forældrearrangerede frokostordninger.

Forældrearrangerede madordninger omfatter den mad, der ligger ud over frokosten og kan etableres af alle daginstitutioner. Kommunalbestyrelsen kan beslutte at give et økonomisk tilskud til forældrearrangerede mad-

ordninger under hensyn til forældrenes økonomiske forhold.

Det foreslås herudover, at kommunalbestyrelsen kan fastsætte rammer for både de forældrearrangerede frokost- og madordninger i kommunale og selvejende daginstitutioner.

Det foreslås endvidere, at kommunalbestyrelsen skal fastsætte et maksimumbeløb for forældrenes betaling til forældrearrangerede frokostordninger i kommunen.

3.9. Ikrafttrædelse og overgangsordning

Det foreslås, at loven træder i kraft den 1. januar 2011.

Fra den 1. januar 2011 nedsættes loftet for forældrenes egenbetaling således fra 30 procent af de budgetterede bruttodriftsudgifter for en plads i daginstitution inklusiv udgifter til et sundt frokostmåltid til 25 procent af de budgetterede bruttodriftsudgifter eksklusiv udgifter til et sundt frokostmåltid.

Fra den 1. januar 2011 opgøres udgiften til et sundt frokostmåltid efter lovforslagets § 1, nr. 2, særskilt.

Fra den 1. januar 2011 får kommunalbestyrelsen pligt til at give fripladstilskud til de forældrearrangerede frokostordninger i daginstitutioner, som har fravalgt den kommunale frokostordning.

Det foreslås, at det bliver op til den enkelte kommunalbestyrelse at beslutte, om der skal indføres et sundt frokostmåltid i en eller flere kommunale og selvejende daginstitutioner for perioden fra den 1. januar 2011 til den 31. juli 2011. Den 1. august 2011 får kommunalbestyrelsen pligt til at sikre, at alle børn i daginstitutioner får et sundt frokostmåltid.

Det foreslås, at kommunalbestyrelsen skal sikre, at alle forældre med børn i daginstitutioner i perioden fra den 15. juni 2010 til den 31. december 2010 får mulighed for at træffe beslutning om at fravælge et sundt frokostmåltid. Forældrenes fravalg træffes efter bestemmelserne om fravalg i lovforslagets § 1, nr. 2.

I daginstitutioner, hvor frokostmåltidet er indført i 2010 efter reglerne i lov nr. 1098 af 30. november 2009, og hvor frokostordningen løber frem til den 31. december 2010, og hvor forældrene i 2010 har fravalgt et sundt frokostmåltid efter reglerne i denne lovs § 4, stk. 5, kan kommunalbestyrelsen beslutte, at frokostmåltidet skal fortsætte frem til den 30. juni 2011 – uanset forældrenes beslutning om at fravælge den kommunale frokostordning.

4. Økonomiske og administrative konsekvenser for det offentlige

Beregningen af de økonomiske konsekvenser af lovforslaget omfatter ændringerne i forhold til gældende lov. Ændringerne indebærer administrative konsekvenser samt konsekvenser af mulighederne for fravalg af frokost.

De samlede administrative merudgifter, der omfatter, at kommunerne skal fastsætte retningslinjer for fravalg af frokost, fastsætte rammer for de forældrearrangerede frokostordninger, orientere forældrene om frokostordningen og gennemføre valg, skønnes at udgøre 11,3 mio. kr. i 2010 og op mod 4,4 mio. kr. årligt i 2011 og frem. Der vil være en modgående besparelse i 2011 i kommunernes udgifter til friplads og søskenderabat til nedsættelse af forældrebetalingen for frokostmåltidet for børn, der som følge af de fleksible muligheder efter forslaget ikke vil modtage et frokostmåltid. Hvis 1 procent af børn i daginstitutioner er optaget i daginstitutioner, der benytter skovens areal som grundlag for daginstitutionen, hvor der på grund af de fysiske rammer for de pågældende institutioner ikke kan tilbydes frokost eller er optaget i daginstitutioner, hvor forældrene har fravalgt frokost, vil den modgående besparelse i reduceret tilskud til nedsættelse af forældrebetalingen i frokostmåltidet være tilsvarende de 4,4 mio. kr. I det omfang andelen af børn, der ikke modtager den kommunale frokostordning, overstiger 1 procent, vil forslaget indebære en kommunal mindreudgift i forhold til gældende lov. De økonomiske konsekvenser af forslaget skal forhandles med kommunerne.

5. Økonomiske og administrative konsekvenser for erhvervslivet

Forslaget har ingen økonomiske og administrative konsekvenser for erhvervslivet.

6. Miljømæssige konsekvenser

Forslaget har ikke miljømæssige konsekvenser.

7. Administrative konsekvenser for borgerne

Forslaget har ikke administrative konsekvenser for borgerne.

8. Forholdet til EU-retten

Forslaget indeholder ikke EU-retlige aspekter.

9. Hørte myndigheder og organisationer m.v.

Lovforslaget er sendt i høring hos følgende organisationer: Børne- og Ungdomspædagogernes Landsforbund (BUPL), FOA - fag og arbejde, Daginstitutioner-

nes LandsOrganisation (DLO), Landsforeningen af forældre til børn i dagtilbud (FOLA), Socialpædagoger-nes Landsforbund (SL), Kommunernes Landsforening (KL), Foreningen af socialchefer i Danmark, Børne- og

Kulturchefforeningen (BKF), FTF, Børnerådet, Det Centrale Handicapråd og Danske Handicaporganisationer (DH).

10. Sammenfattende skema

	Positive konsekvenser / mindreudgifter	Negative konsekvenser / merudgifter
Økonomiske konsekvenser for stat, regioner og kommuner	Kommunerne skønnes at få mindreudgifter til friplads- og søskendetilskud i 2011 og frem. Mindreudgiften vil afhænge af antallet af børn, der ikke modtager frokost.	Kommunerne skønnes at få merudgifter i 2010 på 11,3 mio. kr.
Administrative konsekvenser for stat, regioner og kommuner		Kommunerne skal med forslaget fastsætte retningslinjer for fravalg af frokost, fastsætte rammer for de forældrearrangerede frokostordninger, orientere forældrene om frokostordningen og gennemføre valg.
Økonomiske konsekvenser for erhvervslivet	Ingen	
Administrative konsekvenser for erhvervslivet	Ingen	
Miljømæssige konsekvenser	Ingen	
Administrative konsekvenser for borgerne	Ingen	
Forholdet til EU-retten	Forholdet indeholder ikke EU-retlige aspekter	

Bemærkninger til lovforslagets enkelte bestemmelser

Til § 1

Til nr. 1

Det foreslås, at forældrebestyrelsens minimumskompetence udvides til også at omfatte beslutning om fravalg af et sundt frokostmåltid efter lovforslagets § 16 a, stk. 1. Beslutningen om fravalg træffes efter reglerne i lovforslagets § 16 b. Beslutningen om fravalg skal foretages på baggrund af den enkelte forældrebestyrelses beslutningskompetence, som denne er fastsat i dagtilbudsloven og i daginstitutionens vedtægter, jf. dagtilbudslovens § 16, stk. 1.

Til nr. 2

Den foreslåede bestemmelses § 16 a, stk. 1, er en delvis videreførelse af § 16 a, som blev indført ved § 1, nr. 2, i lov nr. 1148 af 3. december 2008.

Det foreslås i *stk. 1*, at alle børn i daginstitutioner skal have et sundt frokostmåltid alle hverdage med undta-

gelse af 5. juni (Grundlovsdag) og 24. december (juleaftensdag).

Formålet med den foreslåede § 16 a er at sikre, at alle børn får et sundt frokostmåltid, mens de er i daginstitution. Bestemmelsen i stk. 1 gælder alle kommunale daginstitutioner, selvejende daginstitutioner og privatinstitutioner efter dagtilbudslovens § 19. Endvidere gælder bestemmelsen eksisterende puljeordninger omfattet af dagtilbudslovens § 102.

Et sundt frokostmåltid betegner, at måltidet skal følge de til enhver tid gældende officielle danske anbefalinger for kost til børn i den relevante aldersgruppe. Nærmere information om anbefalingerne kan findes på Fødevarerstyrelsens hjemmeside www.altomkost.dk.

Frokostmåltidet omfatter både mad og drikke. Kravet om, at frokostmåltidet skal være sundt, omfatter det samlede frokostmåltid. Det beslutes lokalt, om maden skal være varm eller kold, om maden skal være økologisk, om maden skal tilberedes i institutionen, leveres fra kommunalt storkøkken eller privat leverandør mv.

Kommunalbestyrelsen skal i relation til ovenstående sikre, at der etableres faciliteter til madlavning i den en-

kelte daginstitution, eller at der indgås aftaler med levering af et frokostmåltid fra eventuelle kommunale fællesskøkkener eller private leverandører. Der henvises i den sammenhæng til www.fvst.dk, for så vidt angår registrering af daginstitutionsskøkkener og de indretningsmæssige krav til køkkenerne.

Kommunalbestyrelsen skal som led i godkendelsen af privatinstitutioner fastsætte godkendelseskriterier, der indeholder de krav, der stilles til daginstitutioner fra kommunalt og statsligt niveau, jf. dagtilbudslovens § 20. Der må ikke stilles krav, der er mindre eller går videre end de krav, der fastsættes til kommunale og selvejende daginstitutioner. Dette indebærer, at kommunalbestyrelsen ved godkendelse af og gennem det løbende tilsyn med privatinstitutioner har ansvaret for at sikre, at der, medmindre forældrene har fravalgt frokostmåltidet, er et sundt frokostmåltid til alle børn, der er optaget i en privatinstitution. Forslaget medfører ligeledes, at kommunalbestyrelsen ved godkendelse og det løbende tilsyn med privatinstitutionen skal påse, at der er de nødvendige køkkenmæssige faciliteter til, at børn i privatinstitutionen kan få et sundt frokostmåltid.

Dagplejen er ikke omfattet af bestemmelsen.

Kommunalbestyrelsens pligt til at sikre, at alle børn får et sundt frokostmåltid, er dog ikke gældende for børn, som er omfattet af lovforslagets § 16 a, stk. 3, ligesom pligten til at indføre et sundt frokostmåltid ikke er gældende, hvis kommunalbestyrelsen har besluttet, at børn i daginstitutioner, som anvender skoven eller lignende naturområder som grundlag for barnets ophold i daginstitutionen, jf. lovforslagets § 16 a, stk. 4, ikke er omfattet af et sundt frokostmåltid efter § 16 a, stk. 1.

Kommunalbestyrelsen har ligeledes ikke pligt til at indføre et sundt frokostmåltid til børn i daginstitutioner i den periode, hvor forældrebestyrelsen eller forældrene i den enkelte enhed har fravalgt frokostmåltidet, jf. lovforslagets § 16 b.

Det foreslåede § 16 a, stk. 2, er en videreførelse af gældende ret, jf. dagtilbudslovens § 31, stk. 1 og 2, samt § 32.

Det foreslås i *stk. 2*, at kommunalbestyrelsen kan beslutte, at frokost indgår som en del af dagtilbudsydelsen alle hverdage for alle børn i samme aldersgruppe i kommunale og selvejende daginstitutioner efter § 19, stk. 2 og 3.

Kommunalbestyrelsen kan beslutte, at et sundt frokostmåltid skal indgå som en del af dagtilbudsydelsen inden for det fastsatte maksimum for forældrenes egenbetaling på 25 procent af de budgetterede bruttodriftsudgifter for en plads i daginstitution inklusiv udgiften til et sundt frokostmåltid. Det sunde frokostmåltid skal og-

så, når det indgår som en del af dagtilbudsydelsen, efterleve de til enhver tid gældende officielle danske anbefalinger for kost til børn i den relevante aldersgruppe. Der henvises til bemærkningerne til § 16 a, stk. 1, for yderligere oplysninger om krav til et sundt frokostmåltid.

Når et sundt frokostmåltid indgår som en del af dagtilbudsydelsen, opgøres udgiften til frokostmåltidet ikke særskilt, men indgår som en del af de budgetterede bruttodriftsudgifter for en plads i dagtilbud. Der henvises til bemærkningerne til § 32, stk. 3 og 4, om beregningsgrundlag, forældrenes egenbetaling og kommunens tilskud i tilfælde, hvor frokosten indgår som en del af dagtilbudsydelsen.

Det er en forudsætning for at kunne træffe beslutning om, at frokostmåltidet skal indgå som en del af dagtilbudsydelsen, at alle børn i daginstitutioner efter dagtilbudslovens § 19, stk. 2 og 3, i den pågældende aldersgruppe modtager frokost som en del af dagtilbudsydelsen. Ved aldersgrupper forstås de aldersgrupper, som kommunen i øvrigt anvender i forhold til fastsættelse af takster for en plads i daginstitution. Det er ligeledes en forudsætning, at frokost indgår i dagtilbudsydelsen alle hverdage med undtagelse af 5. juni (Grundlovsdag) og 24. december (juleaftensdag).

Forslaget tilgodeser de mange velfungerende ordninger i typisk vuggestuer, hvor børnene får frokost som en del af dagtilbudsydelsen, og hvor forældre og børn erfaringsmæssigt er glade for ordningen.

Såfremt frokost indgår som en del af dagtilbudsydelsen, skal kommunalbestyrelsen som led i godkendelsen af privatinstitutioner, jf. dagtilbudslovens § 20, stille krav om, at der skal være et sundt frokostmåltid til alle børn i den aldersgruppe, som den kommunale ordning er gældende for. Forslaget medfører ligeledes, at kommunalbestyrelsen ved godkendelse og det løbende tilsyn med privatinstitutionen skal påse, at der er de nødvendige køkkenmæssige faciliteter i forhold til, at privatinstitutionen kan have et sundt frokostmåltid.

Forældrebestyrelsen eller forældrene i en enhed i en daginstitution, hvor frokostmåltidet indgår som en del af dagtilbudsydelsen, kan ikke træffe beslutning om at fravælge frokostmåltidet, jf. lovforslagets § 16 b, stk. 1-2.

Det foreslåede *stk. 3* er en delvis videreførelse af § 16 a, stk. 2, som blev indført ved § 1, nr. 2, i lov nr. 1148 af 3. december 2008, dog med redaktionelle ændringer.

Bestemmelsen er rettet mod de tilfælde, hvor kommunalbestyrelsen efter en konkret vurdering finder, at kommunen ikke på forsvarlig vis kan give et barn et sundt frokostmåltid i daginstitutionen. Bestemmelsen dækker således de tilfælde, hvor et barn har en lægedokumen-

teret allergi eller anden sygdom, der kræver en speciel og kompleks kostsammensætning, der kræver specialviden at tilberede, og som kommunalbestyrelsen vurderer, at den ikke forsvarligt kan give barnet.

Børn, der er omfattet af § 16 a, stk. 3, og som har plads i en daginstitution med en kommunal frokostordning efter lovforslagets § 16 a, stk. 1, betaler ikke udgiften til frokostmåltidet jf. § 32 a, stk. 1.

Børn i daginstitutioner, hvor der indgår frokost som en del af dagtilbudsydelsen, jf. lovforslagets § 16 a, stk. 2, er ikke omfattet af bestemmelsen.

Det foreslåede § 16 a, stk. 4 er nyt.

Det foreslås i stk. 4, at kommunalbestyrelsen får mulighed for at beslutte, at daginstitutioner, som daglig eller hovedsagelig anvender skoven eller lignende naturområder som f.eks. strandområder eller andet naturområde som grundlag for barnets ophold i daginstitutionen – f.eks. kaldet skovbørnehaver – ikke er omfattet af lovforslagets § 16 a, stk. 1.

Udgangspunktet for vurderingen af, hvorvidt en given daginstitution ikke er omfattet af lovforslagets § 16 a, stk. 1, er således, at institutionen som hovedregel anvender skoven eller lignende naturområde som udgangspunkt for barnets ophold i daginstitutionen. Institutioner, hvor en del af børnegruppen på skift f.eks. en eller to uger om måneden tager i skoven eller andet sted hele dagen, er ikke at betragte som en daginstitution, der anvender skovens areal eller lignende naturområde som grundlag for barnets ophold i daginstitutionen.

Kommunalbestyrelsen skal som grundlag for en eventuel beslutning om, at børn i skovbørnehaver eller lignende ikke er omfattet af lovforslagets § 16 a, stk. 1, vurdere, om et sundt frokostmåltid vanskeliggør institutionens mulighed for fortsat at anvende skoven eller lignende naturområde som grundlag for barnets ophold i daginstitutionen.

Såfremt kommunalbestyrelsen har undtaget kommunale eller selvejende daginstitutioner fra et sundt frokostmåltid efter § 16 a, stk. 1, skal kommunalbestyrelsen, i forbindelse med godkendelse af privatinstitutionen, tillige undtage privatinstitutionen fra et sundt frokostmåltid, hvis privatinstitutionen anvender skovens areal eller lignende naturområder som grundlag for barnets ophold i daginstitutionen. Kommunalbestyrelsen skal stille samme krav til privatinstitutioner som til institutioner under den kommunale forsyning i forhold til at blive undtaget fra et sundt frokostmåltid.

Lovforslagets § 16 b er ny.

Formålet med bestemmelsen er at give forældregruppen i den enkelte daginstitution indflydelse på, om deres

barn skal have et sundt frokostmåltid i daginstitutionen, jf. § 16 a, stk. 1.

Det foreslås i stk. 1, at forældrebestyrelsen i den enkelte daginstitution får mulighed for at fravælge et sundt frokostmåltid efter lovforslagets § 16 a, stk. 1. Med forældrebestyrelse henvises til dagtilbudslovens § 14, stk. 1 og 2 samt §§ 15 og 16, hvorefter der i alle daginstitutioner er adgang til at oprette en forældrebestyrelse med et flertal af forældre.

Bestemmelsen omfatter alle daginstitutioner, der er omfattet af § 19, stk. 2 og 3 i dagtilbudsloven, dvs. kommunale og selvejende daginstitutioner. I selvejende daginstitutioner med en tostrengt bestyrelsesmodel træffes beslutningen af forældrebestyrelsen i den model, hvor der er et flertal af forældre. I tilfælde, hvor den selvejende daginstitution har valgt en såkaldt enstrengt bestyrelsesmodel, hvor bestyrelsen består af et flertal af forældre, træffes en eventuel beslutning om fravalg af et sundt frokostmåltid i institutionsbestyrelsen.

I aldersintegrerede daginstitutioner kan beslutningen om fravalg af frokostmåltidet differentieres på aldersgrupper således, at forældrebestyrelsen træffer beslutning om eventuelt at fravælge frokostmåltidet for henholdsvis de 0-2 årige og 3-5 årige. Ved aldersgrupper forstås de aldersgrupper, som kommunen i øvrigt anvender i forhold til fastsættelse af takster for en plads i daginstitution.

Forældrebestyrelsens beslutning omfatter alle børn i daginstitutionen. Det vil sige, at de enkelte forældre i daginstitutionen ikke kan træffe anden beslutning end den, som er truffet af forældrebestyrelsen.

Hvis de retningslinjer, som er fastsat i kommunalbestyrelsens retningslinjer og daginstitutionens vedtægter i øvrigt er fulgt, kan en beslutning om fravalg af et sundt frokostmåltid ikke ændres eller forkastes af forældregruppen eller ledelsen i daginstitutionen.

For at sikre, at forældrene er bekendte med, hvad der fravælges, bør kommunen, inden forældrebestyrelsen træffer beslutning om fravalg, orientere forældregruppen om frokostmåltidet. Orienteringen skal omhandle den forventede pris for frokostmåltidet og adgang til friplads- og søskendetilskud. Herudover kan det være hensigtsmæssigt at orientere om hvilken type af frokostordning, der forventes at tilbydes i institutionen.

Forældrenes fravalg er gældende i den periode, som kommunalbestyrelsen har fastsat, jf. § 16 b, stk. 7. Hvis forældrene efter periodens udløb fortsat ikke ønsker et sundt frokostmåltid, skal der på ny træffes en beslutning i forældrebestyrelsen om fravalg af et sundt frokostmåltid.

Det følger af bestemmelsen, at i tilfælde, hvor kommunalbestyrelsen har besluttet, at der af sociale og sundhedsmæssige årsager skal være et sundt frokostmåltid i en konkret daginstitution, jf. lovforslagets § 16 b, stk. 8, har forældrebestyrelsen ikke mulighed for at træffe beslutning om at fravælge frokostmåltidet.

Det foreslås i *stk. 2*, at i daginstitutioner, som består af flere enheder, træffes beslutningen om fravalg af et simpelt flertal af forældre med børn i den pågældende enhed. Hver forældre har en stemme for hvert barn, de har i enheden.

En daginstitution er i dagtilbudslovens forstand ikke en fysisk afgrænset størrelse. Det, der i dag afgrænser og definerer en daginstitution, er som udgangspunkt, at der er etableret en forældrebestyrelse og en ledelse af daginstitutionen herunder de naturlige fællesskaber og samarbejde omkring børn og personale. Derfor kan en daginstitution i dag bestå af flere fysisk adskilte enheder, og ledelsen og forældrebestyrelsen i en daginstitution kan i nogle tilfælde favne store grupper af børn og forældre.

For at sikre, at beslutningen om fravalg af et sundt frokostmåltid træffes så tæt på forældrene som muligt, indføres begrebet 'daginstitutioner med flere enheder' i lovgivningen. Det er kommunalbestyrelsen, der beslutter hvilke daginstitutioner i kommunen, der består af flere enheder.

En daginstitution med flere enheder er som hovedregel kendetegnet ved, at daginstitutionen har flere enheder, der er fysisk adskilt fra hinanden på en måde, så børn og personale ikke i det daglige kan bevæge sig fra en enhed til de andre enheder i daginstitutionen, dvs. f.eks. at bygningerne er placeret på to forskellige matrikler. Samtidig er der et samarbejde i den enkelte enhed omkring den daglige opgavevaretagelse, der er afgrænset til den pågældende enheds børnegruppe og personalegruppe. En gruppe af børn i en daginstitution, der på skift tager ud af huset hver dag, betragtes ikke som en enhed i en daginstitution.

Når en daginstitution består af flere enheder, træffes beslutningen om fravalg af frokost i den enkelte enhed og ved en flertalsafgørelse blandt forældrene med børn i den pågældende enhed. I aldersintegrerede enheder kan beslutningen om fravalg af frokostmåltidet differentieres på aldersgrupper således, at forældrene træffer beslutning om eventuelt at fravælge frokostmåltidet for henholdsvis de 0-2 årige og 3-5 årige. Ved aldersgrupper forstås de aldersgrupper, som kommunen i øvrigt anvender i forhold til fastsættelse af takster for en plads i daginstitution.

I kommunale og selvejende daginstitutioner efter § 19, stk. 2 og 3, der etableres og drives som samdrevne daginstitutioner sammen med en skole, træffes beslutningen af et flertal af forældrene i daginstitutionen, da denne betragtes som en enhed i den samdrevne institution, jf. § 16 b, stk. 2.

Med et simpelt flertal af forældre menes, at over halvdelen af alle forældre med børn i enheden skal fravælge frokostmåltidet for, at beslutningen er gyldig. Forældrene har en stemme for hvert barn, de har i enheden. Dette indebærer, at et forældrepar med to søskendebørn i samme enhed har to stemmer. For definitionen af forældre henvises til gældende regler i dagtilbudslovens § 2. Forældre, der ikke aktivt afgiver en stemme, indgår i afstemningens resultat som forældre, der ikke har fravalgt et sundt frokostmåltid.

Det foreslås i *stk. 3*, at forældre med børn i privatinstitutioner efter § 19, stk. 4, kan beslutte at fravælge et sundt frokostmåltid. Det fremgår ligeledes, at fravalget af et sundt frokostmåltid træffes ved et simpelt flertal af forældre med børn i den enkelte privatinstitution.

Forældrene skal have mulighed for at fravælge frokostmåltidet mindst hvert andet år og højst én gang om året. Frokostmåltid skal ophøre senest 6 måneder efter, at forældrenes beslutning om fravalg, er modtaget af privatinstitutionen. Forældrene er ansvarlige for at oplyse den private leverandør, der driver privatinstitutionen, om beslutningen om at fravælge et sundt frokostmåltid, så den private leverandør kan sikre, at ordningen ophører senest 6 måneder efter, at oplysningen er modtaget af den private leverandør. Privatinstitutionen fastsætter i retningslinjerne for fravalg frister og procedurer for privatinstitutionens modtagelse af forældrenes fravalg.

Der henvises i øvrigt til bemærkningerne til stk. 2 og 7.

Det foreslås i *stk. 4*, at forældre med børn i daginstitutioner, hvor der indgår et sundt frokostmåltid som en del af dagtilbudsydelsen, jf. lovforslagets § 16 a, stk. 2, ikke kan fravælge frokostmåltidet efter reglerne i lovforslagets § 16 b, stk. 1 og 2.

Det foreslås i *stk. 5*, at der fastsættes en minimums- og en maksimumsgrænse for, hvornår forældrene skal have mulighed for at fravælge et sundt frokostmåltid. Forældrene skal have mulighed for at fravælge frokostmåltidet mindst hvert andet år og højst én gang om året.

Når forældrebestyrelsen/forældrene har fravalgt frokostmåltidet, skal frokostordningen ophøre senest 6 måneder efter, at forældrenes beslutning om fravalg er registreret hos kommunen. Forældrebestyrelsen eller forældrene i den enkelte enhed er ansvarlige for at oplyse

kommunen om, at der er truffet beslutning om at fravælge den kommunale frokostordning, så kommunen på den baggrund kan sikre, at ordningen senest ophører 6 måneder efter, at beslutningen er modtaget i kommunen. Forældrebestyrelsen/forældrene i den enkelte enhed skal i den forbindelse overholde de retningslinjer, som er fastsat af kommunalbestyrelsen. Jf. § 16 b, stk. 7 fastsætter kommunen retningslinjer for fravalg herunder om frister og procedurer for kommunens modtagelse af forældrebestyrelsens/forældrenes fravalg.

Det foreslås i *stk. 6*, at kommunalbestyrelsen forud for forældrebestyrelsens/forældrenes mulighed for at fravælge et sundt frokostmåltid, skal oplyse forældrene om kommunens forventede takst for et sundt frokostmåltid.

Kommunen skal således oplyse forældrene om, hvad forældrenes takst for frokostmåltidet forventes at blive, ligesom det kan være hensigtsmæssigt, at forældrene oplyses om typen af den frokostordning, som kommunen forventer at levere.

Forældrenes beslutning om fravalg skal finde sted på et oplyst og retvisende grundlag. Kommunens forventede takst for frokostmåltidet skal således afspejle den reelle forventede pris for frokosten. Den takst, kommunen skal oplyse, skal i videst muligt omfang være i overensstemmelse med den betaling til frokostmåltidet, der fastsættes efter § 32 a, stk. 3.

Den forventede takst kan f.eks. baseres på indhentede priser/tilbud fra leverandører, egenproduktion i de enkelte daginstitutionsskøkkener eller en kombination heraf afhængig af den model, der er valgt i de enkelte daginstitutioner og kommuner.

Det foreslås i *stk. 7*, at kommunalbestyrelsen skal fastsætte retningslinjer for forældrenes fravalg af frokostmåltidet. Kommunalbestyrelsens retningslinjer kan indgå i vedtægten for styrelsen af de kommunale dagtilbud, jf. dagtilbudslovens § 16, stk. 1.

Det skal som minimum fremgå af kommunalbestyrelsens retningslinjer, hvordan forældrebestyrelsernes beslutning om fravalg skal foregå, herunder længden af perioden for forældrenes fravalg samt hvilke tidsfrister, den eventuelle beslutning om fravalg skal træffes inden for. Kommunalbestyrelsens procedurer for, hvordan forældrebestyrelserne/forældrene skal oplyse kommunen om, at der er truffet beslutning om at fravælge frokostmåltidet, skal ligeledes fremgå af kommunens retningslinjer.

Retningslinjerne skal ligeledes indeholde en beskrivelse af, hvordan forældre i enheder, hvor der afholdes flertalsafstemning, kan afgive stemme om fravalg, herunder om det er pr. brev eller på et forældremøde.

Daginstitutioner, som har fravalgt den kommunale frokostordning, bliver omfattet af et sundt frokostmåltid på ny, når den af kommunalbestyrelsen fastsatte periode for fravalget er udløbet. Kommunalbestyrelsen kan beslutte, at daginstitutioner, der har fravalgt et sundt frokostmåltid, kan omfattes af ordningen før udløbet af fravalgsperioden. Kommunalbestyrelsen fastsætter retningslinjer herfor, jf. § 16 b, stk. 7.

Kommunalbestyrelsens retningslinjer skal offentliggøres, så forældrene får mulighed for at orientere sig om, hvordan de kan fravælge frokostmåltidet herunder hvilke tidsfrister, der er fastsat i den enkelte kommune. Offentliggørelse bør ske på kommunens hjemmeside samt på daginstitutionens hjemmeside, såfremt institutionen har en hjemmeside.

Stk. 8 er ny.

Det foreslås i *stk. 8*, at kommunalbestyrelsen kan beslutte, at forældrebestyrelsen eller forældrene i den enkelte enhed ikke kan fravælge et sundt frokostmåltid efter lovforslagets § 16 b, stk. 1 og 2, hvis et sundt frokostmåltid ud fra en samlet vurdering af både sociale og sundhedsmæssige forhold vurderes at være særligt påkrævet for børnene i den pågældende daginstitution eller enhed. Kommunalbestyrelsen kan således træffe beslutning om, at der skal være et sundt frokostmåltid, uanset at der i den enkelte daginstitution eller enhed i en daginstitution er et forældreønske om at fravælge et sundt frokostmåltid. Når en daginstitution består af flere enheder, kan kommunalbestyrelsen beslutte, at der skal være et sundt frokostmåltid i én af daginstitutionens enheder.

Kommunalbestyrelsens beslutning skal basere sig på en konkret vurdering af de sociale og sundhedsmæssige forhold hos børnene i den pågældende daginstitution/enhed.

Børns trivsel og parathed i forhold til læring hænger bl.a. sammen med, om børnene får en sund og tilstrækkelig kost. Frokostmåltidet er i den forbindelse et væsentligt element i forhold til at understøtte, at børn trives, indgår i sociale sammenhænge, leger og deltager aktivt i lærende aktiviteter. Kommunalbestyrelsen skal derfor i sin vurdering lægge vægt på, om der er sociale og sundhedsmæssige forhold, der har betydning for børnenes trivsel, sundhed, udvikling og læring, og som gør det særlig påkrævet, at der er et sundt fælles frokostmåltid i daginstitutionen.

I vurderingen af, om der hos børnene er sundhedsmæssige forhold, der gør det særligt påkrævet, at daginstitutionen/enheden skal være omfattet af et sundt frokostmåltid, kan der eksempelvis lægges vægt på, at der er en stor gruppe af børn, som kommer fra familier

med sundhedsmæssige problemstillinger, som f.eks. manglende kendskab til sund kost, eller hvor familien ikke kan eller vil sikre sund og tilstrækkelig kost til barnet. Indikatorer på disse forhold kan f.eks. være høj andel af over- eller undervægtige børn, høj andel af børn med dårlig tandsundhed eller lignende.

I vurderingen af, om der hos børnene er sociale forhold, der gør det særligt påkrævet, at daginstitutionen/enheden skal være omfattet af et sundt frokostmåltid, kan der lægges vægt på, at der er en stor gruppe af børn, som kommer fra familier med sociale problemstillinger, som f.eks. en høj andel af børn med børnesager eller hvor søskende har børnesager, høj andel af børn med socialpædagogisk- eller økonomisk fripladstilskud og høj andel af underretninger på børn i en given daginstitution.

De ovenstående sundhedsmæssige og sociale forhold vil kunne sammenholdes med udtalelser fra dagtilbudsledelsen, forældre, sundheds- og tandplejen i forhold til deres vurdering af, om det er særlig påkrævet, at der skal være et sundt frokostmåltid i daginstitutionen.

Både de sociale og sundhedsmæssige kriterier skal være opfyldt for, at kommunalbestyrelsen kan beslutte, at der skal være et sundt frokostmåltid i en daginstitution/enhed, og at forældrene således ikke kan fravælge et sundt frokostmåltid.

I forbindelse med indhentelse af oplysninger skal de almindelige regler om tavshedspligt iagttages.

Det er op til den enkelte kommunalbestyrelse, om beslutningen om, at et sundt frokostmåltid er særligt påkrævet i en daginstitution eller enhed, skal træffes på forhånd, eller om beslutningen først træffes, hvis der kommer en anmodning om fravalg af frokostmåltidet fra en daginstitution/enhed.

Kommunalbestyrelsen, dagtilbudspersonalet og sundhedsplejen har som hidtil en forpligtelse til at vejlede og rådgive familier i forhold til at sikre barnet den bedst mulige trivsel, herunder at gå i dialog med forældre, hvis det opleves, at barnet ikke får en tilstrækkelig eller sund mad med i madpakken.

Uanset kommunalbestyrelsens procedurer vil det være hensigtsmæssig med en høj grad af offentlighed og åbenhed omkring rammerne for frokostmåltidet og forældrebestyrelsens/forældrenes mulighed for fravalg.

Det foreslås i stk. 8, sidste punktum, at kommunalbestyrelsens beslutning om, at et sundt frokostmåltid er særligt påkrævet i en given daginstitution/enhed, skal følge den periode, som kommunen i øvrigt har fastsat for forældrebestyrelsens beslutning om fravalg, jf. § 16 b, stk. 7. Når perioden er ophørt, skal kommunalbestyrelsen således på ny foretage en vurdering af, hvorvidt et sundt frokostmåltid fortsat er særligt påkrævet i forhold

til børnene i den konkrete daginstitution/enhed. Hensynet er, at hovedparten af børnene i en daginstitution/enhed efter to år er udskiftet, hvorfor det er hensigtsmæssigt, at kommunalbestyrelsen på ny vurderer, om der er forhold hos børnene, der betyder, at det fortsat er særligt påkrævet, at der skal være et sundt frokostmåltid i daginstitutionen/enheden.

Til nr. 3

Det foreslåede § 17, stk. 1, er nyt.

Det foreslås i stk. 1, at forældrebestyrelsen i daginstitutioner efter § 19, stk. 2-4 eller forældrene i den enkelte enhed/privatinstitution får mulighed for at etablere forældrearrangerede frokostordninger i de tilfælde, hvor de har fravalgt et sundt frokostmåltid efter lovforslagets § 16 a, stk. 1. En forældrearrangeret frokostordning kan endvidere etableres i daginstitutioner, hvor kommunalbestyrelsen har besluttet, at institutionen ikke er omfattet af et sundt frokostmåltid som følge af, at institutionen anvender skovens areal eller andet naturområde som grundlag for barnets ophold i daginstitutionen.

Den forældrearrangerede frokostordning baserer sig på et privatretligt grundlag, hvor forældrene indgår en aftale med en ekstern leverandør af frokost. Eventuelle tvister mellem parterne skal afgøres efter almindelige aftaleretlige regler ved domstolene. Det skal endvidere bemærkes, at enhver frokostordning skal opfylde bestemmelserne i fødevarelovgivningen.

Den forældrearrangerede frokostordning skal ophøre, når en daginstitution eller en enhed igen modtager et sundt frokostmåltid, som kommunen er ansvarlig for. Forældrebestyrelsen/forældrene i den enkelte enhed er ansvarlige for, at ordningen ophører til det tidspunkt, hvor et sundt frokostmåltid leveres via kommunen. Dette indebærer, at forældrene skal være opmærksomme på opsigelse mv. i forbindelse med kontraktindgåelse.

Forældrebestyrelser i to eller flere daginstitutioner med forældrebetalte frokost- eller madordninger kan indgå i et samarbejde om de forældrebetalte ordninger på tværs med henblik på bl.a. at opnå stordriftsfordele.

§ 17, stk. 2, er en delvis videreførelse af dagtilbudslovens § 17, stk. 4, 1. pkt.

Det foreslås, at kommunalbestyrelsen skal fastsætte et maksimumbeløb for forældrenes betaling til forældrearrangerede frokostordninger. Hensigten er at sikre, at der ikke etableres dyre frokostordninger, som nogle forældre ikke vil have mulighed for at deltage i. Kommunalbestyrelsen skal ikke fastsætte et maksimumbeløb for madordninger, der alene kan etableres for den mad, der ligger ud over frokosten.

§ 17, stk. 3, er en delvis videreførelse af dagtilbudslovens § 17, stk. 1, som den blev indført ved lov nr. 1148 af 3. december 2008.

Det foreslås i *stk. 3*, at alle daginstitutioner efter § 19, stk. 2 og 3, eller forældrene i den enkelte enhed, har mulighed for at etablere en forældrearrangeret madordning – tidligere forældrebetalte madordninger – for den kost, der ikke udgør frokostmåltidet.

Der kan etableres forældrearrangerede madordninger i daginstitutioner med et sundt frokostmåltid efter § 16 a, stk. 1. Der kan ligeledes etableres forældrearrangerede madordninger i daginstitutioner, hvor forældrene har fravalgt den kommunale frokostordning. Der kan ligeledes etableres forældrearrangerede madordninger i skovbørnehaver, hvor kommunalbestyrelsen har besluttet, at denne ikke er omfattet af et sundt frokostmåltid.

Det foreslåede § 17, *stk. 4*, er nyt.

Det foreslås i *stk. 4*, at kommunalbestyrelsen kan fastsætte rammer for forældrearrangerede frokost- og madordninger, som forældrene etablerer efter bestemmelsens stk. 1 og 3. Såfremt kommunalbestyrelsen fastsætter rammer for ordningerne, skal alle forældrearrangerede ordninger leve op til de rammer, som er fastsat af kommunen.

Kommunalbestyrelsens rammer skal være sagligt begrundede. Kommunalbestyrelsen kan f.eks. fastsætte rammer om, at ordningerne skal kunne gennemføres inden for de fysiske rammer, der er til stede i daginstitution/enheden således, at forældrene ikke kan pålægge kommunen at etablere større eller udvidede køkkenfaciliteter. Kommunalbestyrelsen kan endvidere fastsætte rammer om, at ordningen ikke må medføre betydelige merudgifter til personaleressourcer, end der almindeligvis benyttes til håndtering af mad i daginstitutionerne i kommunen eller, at ordningen ikke må pålægge kommunalbestyrelsen et arbejdsgiveransvar ved f.eks. ansættelse af køkkenpersonale i daginstitutionen, jf. stk. 5.

Det skal bemærkes, at der, uanset valg af frokostordning, skal være et i henhold til fødevaremyndighederne registreret køkken i daginstitutionen, så der er mulighed for indføre et sundt frokostmåltid efter § 16 a, stk. 1, og etablere en forældrearrangeret frokostordning efter § 17, stk. 1 og 6.

Af hensyn til kommunalbestyrelsens mulighed for at administrere fripladstilskud til de forældrearrangerede frokostordninger, kan kommunalbestyrelsen endvidere fastsætte rammer for varsel for forældrenes til- og frmelding af ordningerne. Kommunalbestyrelsen kan således f.eks. fastsætte, at forældrenes til- og frmelding kun kan finde sted med virkning fra den 1. dag i en måned. Kommunalbestyrelsen kan ligeledes fastsætte ram-

mer om, at barnet skal deltage fuldt ud i den forældrearrangerede frokostordning i den periode, barnet er tilmeldt ordningen.

Det foreslås i *stk. 5*, at kommunalbestyrelsen efter anmodning fra forældrebestyrelsen eller forældrene i den enkelte enhed i kommunale og selvejende daginstitutioner kan beslutte at ansætte køkkenpersonale i de forældrearrangerede frokost- og madordninger. Kommunalbestyrelsen afholder udgifter til administration af ansættelsesforholdet.

Hvis kommunalbestyrelsen har besluttet, at der må ansættes køkkenpersonale i de forældrearrangerede frokost- og madordninger, ansættes dette personale i givet fald på tilsvarende måde som det øvrige personale i daginstitutionen. Kommunalbestyrelsen er arbejdsgiver for køkkenpersonalet og har dermed ansvaret for, at køkkenpersonalet er omfattet af lovpligtige forsikringer, bliver dækket under fravær ved sygdom pga. barsel, indbetaling af feriepenge m.v.

Det foreslås i *stk. 6*, at forældre til børn i privatinstitutioner efter dagtilbudslovens § 19, stk. 4, der har fravalgt et sundt frokostmåltid efter § 16 a, stk. 1, kan beslutte at oprette forældrearrangerede frokostordninger. Forældre til børn i privatinstitutioner kan beslutte at oprette en forældrearrangeret madordning for den mad, der ikke udgør frokostmåltidet. Privatinstitutionen kan fastsætte rammer for forældrearrangerede frokost- og madordninger. Forældrene beslutter, inden for de af privatinstitutionen fastsatte rammer, hvordan ordningerne skal tilrettelægges. Der henvises i øvrigt til bemærkningerne til lovforslagets § 17, stk. 1, 3 og 4.

Det foreslåede § 17, *stk. 7*, er en videreførelse af dagtilbudslovens § 17, stk. 3.

Det foreslås i *stk. 7*, at de enkelte forældre med børn i en daginstitution beslutter, om de vil benytte den forældrearrangerede frokost- eller madordning og betale for ordningen. Det er alene de forældre, der benytter ordningen, der betaler til frokost- eller madordningen.

Lønomskostninger til køkkenpersonale, der er ansat til at tilberede mad i forbindelse med forældrearrangerede ordninger i daginstitutioner efter § 19, stk. 2, 3 og 4, skal indregnes i den pris, som forældrene betaler til den forældrearrangerede frokost- og madordning. Dette indebærer, at lønudgift, ATP, feriepenge, arbejdsskadeforsikring, nettoudgifter ved sygdom og barsel mv. til køkkenpersonale i forbindelse med en forældrearrangeret frokost- og madordning skal indregnes i forældrenes betaling til ordningen. Hermed skal indregnes de lønudgifter, der er i forbindelse med forberedelse og tilberedning af maden mv. Der kan således ikke indregnes

udgifter til f.eks. lønadministration i forældrenes betaling, jf. § 17, stk. 5.

Der henvises i øvrigt til bemærkningerne til lovforslagets § 32 a, stk. 3 vedrørende udgifter, der ikke kan indregnes i forældrenes betaling til frokost- eller madordningen.

Betaling for og tilskud til forældrearrangerede frokost- og madordninger er ikke en del af de almindelige forældrebetalingsregler. Bestemmelsen udvider således ikke forældrebestyrelsens kompetence herunder i forhold til kommunens udgifter, fastsættelse af forældrebetaling mv.

Det foreslås i *stk. 8*, at kommunalbestyrelsen kan tilbyde at administrere forældrearrangerede frokost- og madordninger efter *stk. 1, 3 og 6*. Bestemmelsen er i overensstemmelse med gældende regler. Forældrene skal betale den fulde udgift til kommunens administration af ordningerne. Dette indebærer, at kommunens udgifter til administration af ordningen, herunder udsendelse af girokort, portoudgifter mv. indgår som en del af forældrenes betaling til ordningen, såfremt kommunalbestyrelsen administrerer ordningen.

Det foreslåede § 17, *stk. 9*, er nyt.

Det foreslås i *stk. 9*, at når kommunalbestyrelsen har truffet afgørelse om at give et økonomisk fripladstilskud, behandlingsmæssigt fripladstilskud eller socialpædagogisk fripladstilskud efter § 43, *stk. 2-4*, skal kommunalbestyrelsen tillige give forældre, som har valgt at være med i en forældrearrangeret frokostordning, et økonomisk fripladstilskud, behandlingsmæssigt fripladstilskud eller socialpædagogisk fripladstilskud til det forældrearrangerede frokostmåltid efter *stk. 1 og 6*.

Såfremt forældrene er berettigede til at modtage fripladstilskud på dagtilbudspladsen efter dagtilbudslovens § 43, *nr. 2-4*, er forældrene også berettigede til at modtage fripladstilskud til frokostmåltidet. Kommunen skal således ikke foretage en ny vurdering af forældrenes økonomi og behov i forbindelse med tildelingen af fripladstilskud til frokostmåltidet.

Kommunalbestyrelsen afholder udgiften til administration af fripladstilskuddene. Dette er i overensstemmelse med de almindelige regler for afholdelse af udgiften til administration, hvor kommunalbestyrelsen ligeledes afholder udgiften. Tilskuddene skal anvendes til at nedsætte forældrenes betaling til forældrearrangerede frokostordninger. Kommunalbestyrelsen skal varetage administrationen ved tildeling af fripladstilskud til forældre, der opfylder kriterierne for at modtage tilskuddet. Kommunalbestyrelsen beslutter, hvorledes organiseringen af fripladstilskuddet tilrettelægges, herunder om kommunen vælger at tilbyde at administrere

opkrævning af forældrenes samlede betaling, jf. *stk. 8*. Tilskuddet kan enten udbetales forskudsvis eller bagudrettet.

Kommunalbestyrelsen skal som led i sin tilsynsforpligtelse, efter dagtilbudslovens § 5, påse, at forældrene anvender tilskuddet til at nedbringe betalingen til frokostordningen.

Kommunalbestyrelsen kan, jf. dagtilbudslovens § 16, *stk. 3*, ikke overlade opgaven med tildeling af økonomisk fripladstilskud til forældrebestyrelsen. Forældrebestyrelsen må ikke varetage sager, hvor der indgår personfølsomme oplysninger.

Det foreslåede § 17, *stk. 10*, er en videreførelse af dagtilbudslovens § 17, *stk. 6*.

Det foreslås i *stk. 10*, at kommunalbestyrelsen kan beslutte at give et økonomisk tilskud til forældrearrangerede madordninger i daginstitutioner efter § 19, *stk. 2-4*. Når kommunen har truffet beslutning om at give et økonomisk tilskud til at nedsætte forældrenes betaling til forældrearrangerede madordninger efter *stk. 3 og 6*, skal tilskuddet gives under hensyn til forældrenes økonomiske forhold.

Såfremt kommunalbestyrelsen beslutter at give et økonomisk tilskud til forældrearrangerede madordninger, vil dette gælde for alle daginstitutioner, der etablerer madordninger i kommunen efter bestemmelsen. Kommunalbestyrelsen skal varetage administrationen ved tildeling af tilskud til forældrearrangerede madordninger og afholder ligeledes udgiften hertil.

Tilskud til forældrearrangerede madordninger kan fastsættes, så tilskuddet følger retten til økonomisk friplads efter de almindelige forældrebetalingsregler.

Der henvises i øvrigt til bemærkningerne til § 17, *stk. 9*.

Det foreslåede § 17, *stk. 11*, er nyt.

Det foreslås i *stk. 11*, at socialministeren fastsætter regler om fripladstilskud til forældrearrangerede frokostordninger.

Til nr. 4

Bestemmelsen er en konsekvensændring. Ved kommunalbestyrelsens manglende overholdelse af pasningsgarantien hæves kommunalbestyrelsens tilskud med 3 procentpoint og forældrenes egenbetaling reduceres med 3 procentpoint. Procenterne tilrettes som følge af de nye grænser for forældrenes egenbetaling og kommunens tilskud til daginstitutioner, hvor kommunens tilskud og forældrenes egenbetaling ændres fra henholdsvis 70 procent og 30 procent til 75 procent og 25 procent.

Til nr. 5

Bestemmelsen indebærer, at den nugældende § 31, stk. 2, vedrørende tilskudsprocenter og egenbetalingsandele for en plads i et dagtilbud udgår som konsekvens af, at strukturen er ændret, og de fastsatte tilskudsprocenter nu er opdelt på henholdsvis dagpleje og daginstitutioner, jf. lovforslagets § 1, nr. 6 og 8.

Til nr. 6

§ 32 vedrører de foreslåede regler for kommunalbestyrelsens tilskud og forældrenes egenbetaling for en plads i en daginstitution.

Det foreslås i *stk. 1*, at kommunens tilskud skal udgøre mindst 75 procent og forældrenes egenbetaling højst 25 procent af de budgetterede bruttodriftsudgifter for en plads i en daginstitution. Med forslaget reduceres loftet for forældrenes egenbetaling fra 30 procent til 25 procent af budgetterede bruttodriftsudgifter opgjort efter *stk. 2* og 4.

Det foreslås i *stk. 2*, at opgørelsen af de budgetterede bruttodriftsudgifter til brug for fastsættelse af tilskud og forældrenes egenbetaling opgøres eksklusiv udgifter til frokostmåltidet efter 16 a, *stk. 1*. Bruttodriftsudgiften, der ligger til grund for tilskud og forældrenes egenbetaling, er fortsat eksklusive udgifter til administration og tilsyn og eksklusive ejendomsudgifter, jf. dagtilbudslovens § 98.

Ved vurderingen af, om en udgift kan indgå i grundlaget for beregning af forældrenes egenbetaling, skal der blandt andet skelnes mellem myndighedsopgaver, der ikke kan indregnes, og udgifter til dagtilbuddets drift, som kan indregnes.

Anlægsudgifter og ejendomsrelaterede udgifter, der kan indgå i beregningsgrundlaget

– Løbende nyanskaffelser af inventar, når anskaffelsen ikke sker i forbindelse med nybygning eller om- og tilbygning af dagtilbud.

– Nyanskaffelser, der er børnerelaterede, som legeredskaber, borde og stole m.v., når anskaffelsen ikke sker i forbindelse med nybygning eller om- og tilbygning af dagtilbud.

– Løbende driftsudgifter vedrører den faste ejendom, herunder forbrugsafgifter vedr. ejendommen som udgifter til renovation, vand, vandafledningsafgift, el, gas, varme m.v.

– Løbende driftsudgifter ved busbørnehaver, f.eks. til benzin, vask og lignende.

– Forsikring, der ikke vedrører ejendommen, som f.eks. arbejdsulykkesforsikring m.v.

– Udgifter til renholdelse, vask, vinduespolering og lignende renholdelse – herunder kan vask på vaskeri eller anskaffelse af vaskemaskine indgå.

– Udgifter til almindelig daglig vedligeholdelse af institutionerne med småreparationer og lignende både af udenomsarealer og indvendig vedligeholdelse.

Moms

Kommunalbestyrelsens tilskud og forældrenes egenbetaling til dagtilbud opgøres inkl. merværdiafgift (moms). Ved beregning af forældrebetaling er det momsen af de udgiftstyper, som kan indregnes i forældrenes egenbetaling, der indgår. Momsbærende poster vedrørende f.eks. ejendomsudgifter kan ikke indgå.

Lønudgifter

Løn m.v. til medarbejdere udgør en væsentlig post på dagtilbuddenes budgetter og er langt den største andel af de udgifter, der kan indregnes i forældrenes egenbetaling.

Med under personaleudgifter kan regnes:

– Udgifter både til fastansatte og til vikarer i dagtilbuddene.

– Udgifter til støttepædagoger, idet de indgår i personalenormeringen.

– Efteruddannelse / kurser.

Lønudgifter til personale i dagpleje og daginstitutioner indgår, uanset om de benyttes til det enkelte dagtilbud eller er samlet i en central pulje.

På områder, hvor der er statslig refusion for lønudgifter, kan kun de kommunale udgifter indregnes. F.eks. i forbindelse med barsel og sygdom, løntilskudsjob, fleksjob m.v.

Anden støtteindsats

Udover den ekstra støtte til børnene i dagtilbud, som støttepædagoger giver, ydes der andre former for særlig støtte til børnene. For at vurdere, om anden form for støtte til et barn i dagtilbud kan indregnes i grundlaget for forældrenes egenbetaling, skal der tages udgangspunkt i den funktion/opgave i forhold til barnet, som varetages.

Når indsatsen har samme karakter og funktion, som støttepædagogindsatsen, kan udgiften indregnes. I det omfang støtten er rettet mod en gruppe af børn og indeholder træning/supervision af det almindelige personale, kan udgiften ligeledes indgå i beregningsgrundlaget, f.eks. særlig støtte til en specialgruppe i en børnehave.

Hvis funktioner har karakter af individuel behandling, betragtes det som støtteopgaver, der ikke er integreret i

institutionen, og som derfor ikke kan indregnes. Udgifter til sprogstimulerende tilbud for tosprogede småbørn afholdes af kommunen og kan derfor ikke indregnes.

Udgifter, der er forbundet med særlig støtte til børn efter servicelovens bestemmelser om særlig støtte til børn og unge, kan ikke indregnes.

Tolkeudgifter

I det omfang tolkebistand er en integreret del af det pædagogiske arbejde og nødvendigt for at kunne udføre den pædagogiske opgave med barnet, kan udgiften indregnes i forældrenes egenbetaling. Der kan således ikke indregnes udgifter i forbindelse med tolkebistand, der hører under kommunens generelle vejledningsforpligtelse, herunder f.eks. i forbindelse med ansøgning om optagelse i et dagtilbud og forældresamtaler.

Ansatte i den kommunale forvaltning (pædagogiske konsulenter m.fl.)

I den kommunale forvaltning er der personer med forskellige opgaver i forhold til dagtilbuddene f.eks. pædagogiske konsulenter og institutionskonsulenter.

Det afgørende for spørgsmålet om medregning i forældrebetalingen er den opgave, disse personer varetager. Såfremt der er tale om administration og myndighedsopgaver, som f.eks. tilsyn og visitation, kan udgifterne ikke indregnes.

Derimod kan opgaver, som er knyttet til udførelse af det pædagogiske arbejde, indregnes i grundlaget for forældrebetalingen, f.eks. supervision/træning af personale, ledelse af institutionen og den pædagogiske ledelse af dagplejen, uddannelse, pædagogisk ledelse og ledelse af støttepædagogkorps.

Det kan være nødvendigt at foretage en opdeling af lønudgifterne, så kun den del, der ikke er myndighedsudøvelse, medregnes i forældrebetalingen. Opdelingen kan ske på baggrund af kommunens skønsmæssige vurdering.

Børnerelaterede udgifter

Udgifter, der i øvrigt er knyttet til hverdagen i dagtilbuddene, kan indregnes.

Det beløb, institutionen får til aktiviteter m.v., er direkte driftsudgifter, som kan indregnes. Der kan være tale om udgifter til beskæftigelsesmaterialer, IT-udstyr til børnenes aktiviteter, legeredskaber, legetøj, bøger og lignende. Udgifter knyttet til hygiejniske forhold som vask, bleer, sæbe m.v. kan også indregnes.

Almindelig transport til og fra dagtilbud er ikke en del af dagtilbudsydelsen og dækkes derfor fuldt ud af forældrene. Udgiften til befordring til udflytterbørnehaver

kan ikke indregnes. Transport som led i aktiviteter med børnene under opholdet i dagtilbuddet kan indregnes, f.eks. udgifter til klippekort.

Det skal bemærkes, at der ved vurderingen af, om en udgift kan indgå i grundlaget for beregning af forældrenes egenbetaling, ikke er tilsigtet nogen ændringer i den gældende retstilstand.

Det foreslås i *stk. 3*, at når frokost indgår som en del af dagtilbudsydelsen, udgør kommunens tilskud minimum 75 procent og forældrenes egenbetaling maksimalt 25 procent af de budgetterede bruttodriftsudgifter inklusiv udgiften til frokostmåltidet for en plads i daginstitution.

Det foreslås i *stk. 4*, at når frokost indgår som en del af dagtilbudsydelsen, indgår udgiften til frokosten i grundlaget for beregningen af kommunens tilskud og forældrenes egenbetaling. *Stk. 4* er i øvrigt en videreførelse af de nuværende regler for opgørelse af bruttodriftsudgiften, der ligger til grund for tilskud og forældrenes betaling for ophold i dagtilbud. Der henvises i øvrigt til bemærkningerne til *stk. 2*. Beslutter kommunen, at frokost er en del af dagtilbudsydelsen, skal tilskud og egenbetaling opgøres inklusiv udgifterne til frokostmåltidet.

Det foreslås i *stk. 5*, at kommunens tilskud og forældrenes egenbetaling kan opgøres enten på grundlag af de budgetterede bruttodriftsudgifter for den enkelte daginstitution eller på grundlag af de gennemsnitlige budgetterede bruttodriftsudgifter for daginstitutioner af samme type i kommunen.

Stk. 5 er en videreførelse af de nugældende regler i dagtilbudslovens § 32.

Til nr. 7

§ 32 a vedrører de foreslåede regler for tilskud og forældrenes egenbetaling for et sundt frokostmåltid efter § 16 a, *stk. 1*.

Det foreslås i *stk. 1*, at forældre med børn i daginstitutioner efter § 19, *stk. 2* og 3, med et sundt frokostmåltid, afholder udgiften til frokostmåltidet.

Det foreslås i *stk. 2*, at kommunen kan beslutte at give et tilskud til at nedsætte forældrenes egenbetaling for et sundt frokostmåltid. I forbindelse med kommunens beslutning om at give tilskud til et sundt frokostmåltid skal det fremgå, hvis tilskuddet gives for en bestemt periode. Tilskuddet skal gives efter de forvaltningsretlige grundprincipper om bl.a. saglighed og ligebehandling. Forældrenes egenbetaling er herudover omfattet af reglerne om fripladstilskud, søskendetilskud, behandlingsmæssigt fripladstilskud og socialpædagogisk fripladstilskud.

Der fastsættes nærmere regler for disse tilskud i bekendtgørelse om pasningsgaranti, kommunens tilskud til brug for dag-, fritids- og klubtilbud, forældrenes egenbetaling og indhentelse af børneattester m.v., jf. dagtilbudslovens § 44 om bemyndigelse til at fastsætte regler for tilskud og egenbetaling.

Kommunalbestyrelsen kan træffe beslutning om at give et tilskud til frokostmåltid efter lovforslagets § 16 a, stk. 1, løbende over året.

Det foreslås i *stk. 3*, at beregningsgrundlaget for forældrenes egenbetaling opgøres på baggrund af de budgetterede bruttodriftsudgifter til et sundt frokostmåltid. Udgifterne skal opgøres eksklusive udgifter til administration og ekskl. ejendomsudgifter. Opgørelsen af beregningsgrundlaget følger således de samme principper, som anvendes ved opgørelsen af beregningsgrundlaget for daginstitutionspladsen i øvrigt, jf. lovforslagets § 32, stk. 2.

I beregningsgrundlaget for forældrenes betaling til det sunde frokostmåltid indgår udgifter, der er tilknyttet produktionen af frokosten, herunder udgifter til køkkenpersonale og råvarer. Ved køb af eksternt producerede varer (catering) indgår den fulde udgift i beregningsgrundlaget.

Følgende udgifter indgår ikke i beregningsgrundlaget for forældrenes betaling til den kommunale frokostordning:

- Bygningsrelaterede udgifter, herunder anlægsudgifter, renter, afdrag og husleje, hårde hvidevarer ved etablering af køkkener mv.

- Administrative udgifter, herunder udgifter til opkrævning af takster og tildeling af tilskud, udbud og indgåelse af kontrakter, administration af lønudbetalinger, bogføring, budget/regnskab, revision og personalejuridisk bistand.

- Myndighedsopgaver, herunder tilsyn med institutionerne, rådgivning og vejledning af forældrene.

Der er en række udgifter, der ikke udelukkende er tilknyttet frokostmåltidet, eller som kan være svært at opdele på almindelig drift af daginstitutionen og drift af frokostordningen. Det kan f.eks. være eventuelle ekstraudgifter til el i tilknytning til produktion af frokostmåltidet, renovation o.l. Udgifterne skal kun indgå i beregningsgrundlaget for forældrenes egenbetaling til ophold i daginstitutionen, idet der i alle institutioner, uanset om der er et sundt frokostmåltid eller ej, er udgifter til el til køleskab, udgifter til renovation mv. På samme måde er der personaleudgifter i tilknytning til, at børnene spiser frokosten (f.eks. opdækning, hjælp til spisning og afrydning), uanset om der er frokostordning, eller om børnene har frokosten med hjemmefra. Disse

udgifter indgår ligeledes kun i beregningsgrundlaget for forældrenes egenbetaling for ophold i dagtilbuddet.

Det foreslås i *stk. 4*, at forældrenes egenbetaling og et eventuelt kommunalt tilskud beregnes på grundlag af de budgetterede bruttodriftsudgifter til frokostmåltidet i den enkelte daginstitution eller på grundlag af den gennemsnitlige bruttodriftsudgift i daginstitutioner af samme type. Ved institutioner af samme type forstås daginstitutioner for den aldersgruppe, som barnet tilhører.

Det foreslås i *stk. 5*, at forældrenes betaling til et sundt frokostmåltid efter § 16 a, stk. 1, fastsættes på grundlag af kommunalbestyrelsens vedtagne budget for frokostmåltidet.

Forældrenes betaling for frokostmåltidet kan ændres, når kommunen vedtager et nyt budget. Dette svarer til de almindelige regler for ændring af kommunens tilskud og forældrenes egenbetaling, jf. nugældende § 31, stk. 3. I forbindelse med ændring af forældrenes takst for frokostmåltidet skal kommunalbestyrelsen iagttage de almindelige varslingsregler om ændring i tilskud og egenbetaling, som fastsat i bekendtgørelse nr. 1082 af 20. november 2009 om pasningsgaranti, kommunens tilskud til brug for dag-, fritids- og klubtilbud, forældrenes egenbetaling og indhentelse af børneattester m.v., som ændret ved bekendtgørelse nr. 1112 af 30. november 2009.

Det foreslås i *stk. 6*, at der ikke opkræves forældrebetaling for frokost for børn, der ikke modtager frokostmåltidet efter § 16 a, stk. 1, efter bestemmelserne i lovforslagets § 16 a, stk. 3 og 4.

Til nr. 8

§ 33, *stk. 1*, er en videreførelse af de eksisterende regler i dagtilbudslovens § 31, stk. 2, for så vidt angår de fastsatte tilskudsprocenter for dagplejen.

Stk. 2 er en videreførelse af den nugældende § 33 i dagtilbudsloven, som omhandler beregningsgrundlaget for kommunens tilskud og forældrenes egenbetaling for dagplejen.

Til nr. 9

Stk. 3-5 er nye.

Det foreslås i *stk. 3*, at i tilfælde, hvor kommunalbestyrelsen giver tilskud efter § 32 a, stk. 2, til et sundt frokostmåltid, skal kommunalbestyrelsen ligeledes give et tilskud pr. barn, der er optaget i en privatinstitution, hvis der er et sundt frokostmåltid i privatinstitutionen.

Det foreslås i *stk. 4*, at tilskuddet skal svare til det tilskud efter § 32 a, stk. 2, som kommunalbestyrelsen giver

pr. barn, der modtager frokost efter § 16 a, stk. 1, for den aldersgruppe, barnet tilhører.

Det foreslås i *stk. 5*, at tilskuddet skal anvendes til at nedbringe forældrenes betaling til et sundt frokostmåltid.

Tilskuddet kan højst udgøre forældrenes egenbetaling. Tilskuddet udbetales direkte til privatinstitutionen.

Til nr. 10

Stk. 4-6 er nye.

Det foreslås i *stk. 4*, at hvis kommunalbestyrelsen giver tilskud efter § 32 a, stk. 2, til et sundt frokostmåltid efter § 16 a, stk. 1, skal opholdskommunen give et tilskud pr. barn, der er optaget i en daginstitution i en anden kommune, når der er et sundt frokostmåltid efter § 16 a, stk. 1, i den daginstitution, som barnet er optaget i. Der gives ikke tilskud, hvis barnet er optaget i en dagpleje i en anden kommune.

Det foreslås i *stk. 5*, at tilskuddet skal svare til det tilskud efter § 32 a, stk. 2, som kommunalbestyrelsen giver pr. barn, der modtager frokost efter § 16 a, stk. 1, for den aldersgruppe, barnet tilhører.

Det foreslås i *stk. 6*, at tilskuddet skal anvendes til at nedbringe forældrenes betaling til et sundt frokostmåltid.

Tilskuddet kan højst udgøre forældrenes egenbetaling. Tilskuddet udbetales direkte til institutionskommunen.

Til nr. 11

Det foreslås at indsætte et nyt stk. 2 i dagtilbudslovens § 43, hvorefter kommunalbestyrelsen får hjemmel til at give forældre med børn i daginstitutioner, hvor der er et sundt frokostmåltid efter § 16 a, stk. 1, og som opfylder betingelserne for at få de nævnte tilskud, jf. dagtilbudslovens § 43, et søskendetilskud, økonomisk fripladstilskud, behandlingsmæssigt fripladstilskud og socialpædagogisk fripladstilskud.

Tilskuddene gives og udbetales som en nedsættelse af forældrenes betaling til frokostmåltidet efter § 16 a, stk. 1.

Såfremt forældrene er berettigede til at modtage søskendetilskud og/eller fripladstilskud på dagtilbudspladsen efter dagtilbudslovens § 43, nr. 2-4, er forældrene også berettigede til at modtage søskendetilskud og/eller fripladstilskud til frokostmåltidet. Kommunen skal således ikke foretage en ny vurdering af forældrenes økonomi og behov i forbindelse med tildelingen af fripladstilskud til frokostmåltidet.

Til nr. 12

Stk. 3 og 4 er nye.

Det foreslås i *stk. 3*, at i tilfælde, hvor kommunalbestyrelsen giver tilskud efter § 32 a, stk. 2, til et sundt frokostmåltid efter § 16 a, stk. 1, skal kommunalbestyrelsen give et tilskud pr. barn, der er optaget i en institutionslignende privat pasningsordning, når der er frokost i ordningen. Med institutionslignende private pasningsordninger menes pasningsordninger, hvor der er optaget mere end ti børn, ansat mere end to børnepassere, og pasningen af børnene ikke foregår i privat hjem eller i hjemligt miljø.

Det foreslås i *stk. 4*, at tilskuddet skal svare til det tilskud efter § 32 a, stk. 2, som kommunen giver pr. barn, der modtager frokost efter § 16 a, stk. 1, for den aldersgruppe, barnet tilhører.

Tilskuddet udbetales til forældrene og skal anvendes med henblik på at nedsætte forældrenes betaling til ordningen. Tilskuddet kan ikke overstige forældrenes udgift til frokostmåltid.

Til § 2

Til nr. 1

Det foreslås, at § 1, nr. 2, i lov nr. 1148 af 3. december 2008 om frokostmåltid i daginstitutioner m.v. ophæves. Bestemmelsen skulle som følge af lov nr. 1098 af 30. november 2009 være ophævet med virkning fra den 1. januar 2011. Det findes dog mest hensigtsmæssigt at ophæve bestemmelsen umiddelbart, så det undgås, at bestemmelsen ophæves på samme tid som denne lovs ikrafttræden den 1. januar 2011.

Det foreslås, at § 1, nr. 3, i lov nr. 1148 af 3. december 2008 om frokostmåltid i daginstitutioner m.v., som omhandler kommunalbestyrelsens mulighed for, at daginstitutioner kan etablere forældrebetalte madordninger for den mad, der ikke udgør frokostmåltidet, ophæves, som følge af en ændring i reglerne, der fremgår af denne lovs § 1, nr. 3.

Det foreslås, at § 1, nr. 4, i lov nr. 1148 af 3. december 2008 om frokostmåltid i daginstitutioner m.v., ophæves, idet procentsatserne i relation til brud på pasningsgarantien ændres som følge af lovforslagets § 1, nr. 6, hvorefter forældrenes egenbetaling nedsættes fra 30 procent til 25 procent af de budgetterede bruttodriftsudgifter for en plads i daginstitution, og kommunalbestyrelsens tilskud hæves fra 70 procent til 75 procent af de budgetterede bruttodriftsudgifter for en plads i en daginstitution.

Det foreslås, at § 1, nr. 5, i lov nr. 1148 af 3. november 2008 ophæves, idet § 31 affattes på ny i denne lovs § 1, nr. 5.

Det foreslås, at § 1, nr. 6, i lov nr. 1148 af 3. december 2008 om frokostmåltid i daginstitutioner m.v., om tilskud og egenbetaling i kommunale og selvejende daginstitutioner, ophæves, idet § 32 affattes på ny i denne lovs § 1, nr. 6.

Det foreslås, at § 1, nr. 7, i lov nr. 1148 af 3. december 2008 om frokostmåltid i daginstitutioner m.v., om kommunens tilskud og forældrenes egenbetaling for dagplejen, ophæves, idet § 33 affattes på ny i denne lovs § 1, nr. 8.

Til § 3

Til nr. 1

Det foreslås, at § 1 i lov nr. 1098 af 30. november 2009 om udskydelse af ikrafttrædelsestidspunkt for ordningen om frokostmåltid i daginstitutioner m.v., som omhandler, at kommunalbestyrelsen skal tilbyde alle børn et sundt frokostmåltid som en del af dagtilbudsydelsen, ophæves. Reglerne om et sundt frokostmåltid er affattet på ny i denne lovs § 1, nr. 2, som træder i kraft den 1. januar 2011. Dog bliver det i perioden fra den 1. januar 2011 til den 31. juli 2011 op til den enkelte kommunalbestyrelse at beslutte, om den vil indføre et sundt frokostmåltid i kommunens daginstitutioner, jf. lovforslagets § 4, stk. 3.

Til nr. 2

§ 2, nr. 1, ophæves som en konsekvens af, at bestemmelsen ophæves i lovforslagets § 2, nr. 1.

Til § 4

Det foreslås i stk. 1, at loven træder i kraft den 1. januar 2011, jf. dog stk. 2-6.

Fra den 1. januar 2011 nedsættes loftet for forældrenes egenbetaling fra 30 procent af de budgetterede bruttodriftsudgifter for en plads i daginstitution inklusive udgifter til et sundt frokostmåltid, til 25 procent af de budgetterede bruttodriftsudgifter for en plads i daginstitution eksklusive udgifter til et sundt frokostmåltid.

Fra den 1. januar 2011 opgøres udgiften til et sundt frokostmåltid efter lovforslagets § 1, nr. 2, særskilt.

Fra den 1. januar 2011 får kommunalbestyrelsen pligt til at give fripladstilskud til forældrearrangerede frokostordninger i daginstitutioner, som har fravalgt den kommunale frokostordning.

Det foreslås i stk. 2, at lovens §§ 2 og 3 træder i kraft dagen efter bekendtgørelsen i Lovtidende.

Lovforslagets § 2 foreslås at træde i kraft dagen efter bekendtgørelsen i Lovtidende. § 2 er konsekvensændringer af lov nr. 1148 af 3. december 2008 om ændring af lov om dag-, fritids- og klubtilbud m.v. til børn og unge (dagtilbudsloven), som følger af dette lovforslag. Lovforslagets § 3 foreslås at træde i kraft dagen efter bekendtgørelsen i Lovtidende. § 3 er konsekvensændringer af lov nr. 1098 af 30. november 2009 om ændring af lov om dag-, fritids- og klubtilbud m.v. til børn og unge, som følger af denne lovs § 1, nr. 2.

Det foreslås i stk. 3, at kommunalbestyrelsen, uanset den lovfæstede forpligtelse i medfør af § 16 a, stk. 1, til, at alle børn skal have et sundt frokostmåltid, for perioden fra den 1. januar 2011 til den 31. juli 2011, kun skal indføre et sundt frokostmåltid til børn i daginstitutioner, hvis kommunalbestyrelsen træffer beslutning herom. Dette indebærer, at kommunalbestyrelsen først fra den 1. august 2011 får pligt til at sikre, at alle børn i daginstitutioner får et sundt frokostmåltid.

Bestemmelsen omfatter kommunale og selvejende daginstitutioner. Kommunalbestyrelsen kan i perioden fra den 1. januar 2011 til den 31. juli 2011 løbende indføre et sundt frokostmåltid i de enkelte daginstitutioner, ligesom kommunen har mulighed for at indføre et sundt frokostmåltid til bestemte aldersgrupper i kommunens daginstitutioner. Her tænkes på muligheden for f.eks. at indføre frokost til de 0-2 årige børn i en 0-6 års daginstitution.

Kommunalbestyrelsens beslutning kan omfatte hele perioden fra den 1. januar 2011 til den 31. juli 2011 eller dele af perioden.

Kommunalbestyrelsen får fra den 15. juni 2010 hjemmel til at træffe den konkrete beslutning om at indføre et sundt frokostmåltid i en eller flere daginstitutioner eller aldersgrupper i en daginstitution for perioden fra den 1. januar 2011 til den 31. juli 2011.

Det foreslås i stk. 4, at hvis kommunalbestyrelsen for perioden fra den 1. januar 2011 til den 31. juli 2011 indfører et sundt frokostmåltid til alle børn i en bestemt aldersgruppe, skal børn i den samme aldersgruppe, der er optaget i en privatinstitution, tillige have et sundt frokostmåltid. Kommunalbestyrelsen skal således opstille et godkendelseskriterium, jf. dagtilbudslovens § 20, om, at der skal være et sundt frokostmåltid i en privatinstitution, hvis kommunen har indført et sundt frokostmåltid til alle børn i daginstitutioner i en bestemt aldersgruppe. Bestemmelsen omfatter både allerede etablerede privatinstitutioner og privatinstitutioner, der etableres i perioden.

Det foreslås i *stk. 5*, at kommunalbestyrelsen fra den 15. juni 2010 har ansvar for, at forældre med børn i kommunale og selvejende daginstitutioner samt privatinstitutioner får mulighed for at træffe beslutning om at fravælge et sundt frokostmåltid. Forældrene skal have mulighed for at træffe beslutningen tidligst fra den 15. juni 2010 og senest den 31. december 2010.

Kommunalbestyrelsen skal således sikre, at alle forældre i perioden fra den 15. juni 2010 til den 31. december 2010 får mulighed for at træffe beslutning om at fravælge et sundt frokostmåltid uanset, om der er indført et sundt frokostmåltid i de pågældende forældres daginstitution. Forældrene skal træffe beslutning om at fravælge et sundt frokostmåltid, jf. § 4, stk. 3 og § 16 a, stk. 1, som dette er beskrevet i lovforslagets § 1, nr. 2. Dette indebærer, at det er frokostmåltidet, som kommunalbestyrelsen kan indføre fra 1. januar 2011 og senest skal indføre 1. august 2011, som forældrene kan træffe beslutning om at fravælge. Beslutningen om at fravælge et sundt frokostmåltid har således ikke betydning for det frokostmåltid, som forældrene modtager indtil udgangen af 2010, medmindre kommunalbestyrelsen beslutter, at frokostmåltidet skal ophøre før den 31. december 2010.

Uanset forældrenes beslutning om at fravælge et sundt frokostmåltid, kan kommunalbestyrelsen, fra lovens ikrafttræden den 1. januar 2011, efter denne lovs § 16 a, stk. 2, beslutte, at et sundt frokostmåltid skal indgå som en del af dagtilbudsydelsen inden for det fastsatte maksimum for forældrenes egenbetaling på 25 procent af de budgetterede bruttodriftsudgifter for en plads i daginstitution.

Ved forældrenes fravalg finder reglerne i lovforslagets § 16 b, stk. 1 og 2, stk. 3, 1., 2., 3., 4. og 6. pkt., stk. 5, 1. og 3. pkt. og stk. 6 anvendelse. Dette indebærer, at opsigelsesfristen på 6 måneder efter § 16 b, stk. 3, 5. pkt. og stk. 5, 2. pkt., som det er beskrevet i lovforslagets § 1, nr. 2, ikke er gældende for forældrenes beslutning om fravalg af et sundt frokostmåltid, der træffes i den fremrykkede periode fra den 15. juni 2010 til den 31. december 2010. Der henvises i øvrigt til bemærkningerne til lovforslagets § 4, stk. 6.

Beslutningen om fravalg i kommunale og selvejende daginstitutioner skal træffes af forældrebestyrelsen. Hvis en daginstitution består af flere enheder, skal beslutningen træffes af et simpelt flertal af forældre i den pågældende enhed. Beslutningen om fravalg af et sundt frokostmåltid i en privatinstitution skal træffes af et flertal af forældre med børn i den pågældende privatinstitution. Forældrene har én stemme for hvert barn, de har i enheden eller privatinstitutionen. Der henvises i øvrigt til bemærkningerne til § 16 b, stk. 1-3, som beskrevet i

lovforslagets § 1, nr. 2, for yderligere om, hvem der skal træffe beslutningen om fravalg af et sundt frokostmåltid.

Forældrene skal, jf. lovforslagets § 16 b, stk. 3 og 5, som denne er beskrevet i lovforslagets § 1, nr. 2, have mulighed for at fravælge et sundt frokostmåltid mindst hvert andet år og højst en gang om året. Kommunalbestyrelsen og den enkelte privatinstitution skal inden for denne ramme fastsætte længden af perioden for forældrenes fravalg. Længden af perioden skal fastsættes i retningslinjerne, som de er beskrevet i lovforslagets § 16 b, stk. 3 og 7, som beskrevet i lovforslagets § 1, nr. 2.

Forældrenes fravalg af et sundt frokostmåltid, som træffes efter lovforslagets § 4, stk. 5, gælder indtil udløbet af den periode, som kommunalbestyrelsen eller den enkelte privatinstitution har fastsat i retningslinjerne. Kommunalbestyrelsen skal således ikke sørge for, at der er et sundt frokostmåltid til børn i daginstitutioner, hvor forældrene har fravalgt et sundt frokostmåltid, før perioden, som fastsat i kommunalbestyrelsens retningslinjer om længden af perioden for forældrenes fravalg, er udløbet. Der henvises i øvrigt til bemærkningerne til § 16 b, stk. 3 og 5, som beskrevet i lovforslagets § 1, nr. 2, for yderligere om længden af den periode, som forældrenes fravalg af et sundt frokostmåltid, er gældende for.

Forældrebestyrelsen eller forældrene i den enkelte enhed er ansvarlige for, at kommunalbestyrelsen modtager deres beslutning om at fravælge et sundt frokostmåltid. Når forældrene i privatinstitutionen har fravalgt frokostmåltidet, er forældrene forpligtede til at oplyse privatinstitutionen om forældrenes beslutning. Kommunalbestyrelsen skal, forud for forældrenes fravalg af et sundt frokostmåltid i kommunale og selvejende daginstitutioner, oplyse forældrene om den forventede takst for et sundt frokostmåltid, som denne forventes at blive fra den 1. januar 2011. Der henvises i øvrigt til bemærkningerne til § 16 b, stk. 6, som beskrevet i lovforslagets § 1, nr. 2.

Det foreslås endvidere, at kommunalbestyrelsen fastsætter og offentliggør retningslinjer for forældrenes fravalg af frokostmåltidet. Retningslinjerne skal blandt andet fastsætte proceduren for forældrenes fravalg, herunder længden af den periode, som forældrene fravælger frokostmåltidet for. Kommunalbestyrelsen skal således fastsætte tidspunktet for forældrenes fravalg samt længden af fravalget samt den måde, som fravalget skal finde sted på. Af retningslinjerne skal det desuden fremgå, hvordan forældrenes beslutning om fravalg skal meddeles kommunen i forhold til at sikre, at beslutningen bliver modtaget i kommunen. Der henvises i øvrigt til bemærkningerne til § 16 b, stk. 7, som er beskrevet i lovforslagets § 1, nr. 2.

Privatinstitutionen skal tillige fastsætte og offentliggøre retningslinjer for forældrenes fravalg af frokostmåltidet. Der henvises til ovenstående samt bemærkningerne til § 16 b, stk. 3, som er beskrevet i lovforslagets § 1, nr. 2.

Retningslinjerne forbliver i kraft efter den 1. januar 2011 indtil kommunalbestyrelsen eller den enkelte privatinstitution har fastsat nye retningslinjer i medfør af § 16 b, stk. 3 og 7, som er beskrevet i lovforslagets § 1, nr. 2.

Det foreslås i *stk. 6*, at i daginstitutioner, hvor der inden den 31. december 2010 er indført et sundt frokostmåltid efter reglerne i § 4 i lov nr. 1098 af 30. november 2009, og hvor ordningen løber indtil den 31. december 2010, og hvor forældrene har truffet beslutning om at fravælge et sundt frokostmåltid, kan kommunalbestyrelsen, uanset forældrenes beslutning om fravalg, træffe beslutning om, at der skal være et sundt frokostmåltid for perioden fra den 1. januar 2011 til den 30. juni 2011. Formålet er at give kommunalbestyrelsen mulighed for at udtræde af eventuelt indgåede leverandørkontrakter, hvor der kan være et opsigelsesvarsel.

Hvis kommunalbestyrelsen har besluttet, at der skal være et sundt frokostmåltid i perioden fra den 1. januar 2011 til den 30. juni 2011 eller dele af perioden, kan privatinstitutionen ligeledes beslutte, at der skal være et sundt frokostmåltid i den pågældende periode eller dele heraf i privatinstitutionen, hvis der i privatinstitutionen har været indført et sundt frokostmåltid, og frokostmåltidet har løbet frem til den 31. december 2010, og uanset, at forældrene i privatinstitutionen har fravalgt et sundt frokostmåltid efter *stk. 5*.

I daginstitutioner, hvor der ikke er indført et sundt frokostmåltid i 2010, og hvor forældrene efter lovforslagets § 4, stk. 5, fravælger et sundt frokostmåltid, får forældrenes beslutning senest virkning fra den 1. januar 2011, da forældrenes fravalg omhandler et sundt frokostmåltid efter denne lovs § 4, stk. 3 og § 1, nr. 2. Forældrenes fravalg gælder for den periode, som er fastsat i kommunalbestyrelsens retningslinjer.

Det foreslås i *stk. 7*, at forældrebestyrelsens beslutninger om at etablere en forældrebetalt madordning i daginstitutioner efter reglerne i § 17 i lov om dag-, fritids- og klubtilbud m.v. til børn og unge (dagtilbudsloven) gælder efter den 1. januar 2011, med mindre forældre-

bestyrelsen beslutter andet, på samme måde som beslutninger, der træffes efter § 17, som er beskrevet i lovforslagets § 1, nr. 3. For forældrebetalte madordninger, der er etableret i 2010 eller før, skal der således ikke efter den 1. januar 2011, hvor lovforslaget træder i kraft, træffes en ny beslutning i forældrebestyrelsen om, hvorvidt der ønskes etableret en forældrebetalt frokost- eller madordning, idet disse ordninger kan videreføres uden ophør.

Fra den 1. januar 2011 gælder reglerne om forældrearrangerede frokost- og madordninger i § 17, som er beskrevet i lovforslagets § 1, nr. 3. Det er således alene beslutningen om at etablere en forældrearrangeret frokost- og madordning, som forældrebestyrelsen ikke skal træffe på ny efter den 1. januar 2011.

I daginstitutioner, hvor der fra den 1. januar 2011 eller senere er indført et sundt frokostmåltid, kan forældrebetalte madordninger dog kun videreføres i forhold til den mad, der ikke udgør frokostmåltidet.

Det foreslås i *stk. 8*, at hvis kommunen i medfør af § 4, stk. 1, i lov nr. 1098 af 30. november 2009 har indført et sundt frokostmåltid i 2010 i en eller flere daginstitutioner i kommunen, og i medfør af § 4, stk. 4 i lov nr. 1098 af 30. november 2009, har truffet afgørelse om, at et barn er fritaget fra et sundt frokostmåltid mod en reduktion i forældrebetalingen som følge af en lægedokumenteret allergi eller anden sygdom hos barnet, som kræver en specialkost, skal kommunen ikke træffe en ny beslutning herom efter den 1. januar 2011.

Reglerne om, at et barn kan fritages fra sundt frokostmåltid i en daginstitution som følge af en lægedokumenteret allergi eller anden sygdom, ændres dog som følge af § 16 a, stk. 3, som er beskrevet i lovforslagets § 1, nr. 2, idet fritagelse fra et sundt frokostmåltid fra den 1. januar 2011 ikke medfører en reduktion i forældrebetalingen.

Hvis et barn efter denne lovs § 1, nr. 2, bliver fritaget fra et sundt frokostmåltid, og barnet er optaget i en daginstitution med et sundt frokostmåltid, hvor forældrene betaler særskilt for frokostmåltid, betaler forældrene ikke udgiften til frokostmåltid.

Det er således alene beslutningen om, at et barn kan fritages fra et sundt frokostmåltid, som kommunalbestyrelsen ikke skal træffe på ny efter den 1. januar 2011.

Bilag 1

Lovforslaget sammenholdt med gældende lov

*Gældende formulering**Lovforslaget***§ 1**

I lov nr. 501 af 6. juni 2007 om dag-, fritids- og klubtilbud m.v. til børn og unge (dagtilbudsloven), som ændret ved lov nr. 1148 af 3. december 2008, § 142 i lov nr. 1336 af 19. december 2008 og § 1 i lov nr. 1098 af 30. november 2009, foretages følgende ændringer:

§ 15. Forældrebestyrelsen i en daginstitution skal fastsætte principper for daginstitutionens arbejde og for anvendelsen af en budgetramme for daginstitutionen inden for de mål og rammer, som kommunalbestyrelsen har fastsat.

1. I § 15, stk. 1, indsættes som 2. pkt.:

»Forældrebestyrelsen i kommunale og selvejende daginstitutioner efter § 19, stk. 2 og 3, kan beslutte at fravælge et sundt frokostmåltid efter § 16 a, stk. 1, jf. dog § 16 b, stk. 2, 4 og 8.«

2. Efter § 16 indsættes:

»Frokost i daginstitutioner

§ 16 a. Alle børn i kommunale og selvejende daginstitutioner og privatinstitutioner efter § 19 skal have et sundt frokostmåltid alle hverdage, jf. dog stk. 3 og 4 og § 16 b, stk. 1, 2 og 3.

Stk. 2. Kommunalbestyrelsen kan beslutte, at et sundt frokostmåltid indgår som en del af dagtilbudsydelsen i kommunale og selvejende daginstitutioner efter § 19, stk. 2 og 3, for alle børn i samme aldersgruppe.

Stk. 3. Kommunalbestyrelsen træffer efter ansøgning fra et barns forældre afgørelse om, at et barn kan fritages fra et sundt frokostmåltid efter stk. 1, hvis barnet har en lægedokumenteret allergi eller anden sygdom, som kræver en specialkost, og kommunen ikke på forsvarlig vis kan give barnet et sundt frokostmåltid i daginstitutionen.

Stk. 4. Kommunalbestyrelsen kan beslutte, at børn i kommunale og selvejende daginstitutioner efter § 19, stk. 2 og 3, der hovedsageligt anvender skovens areal eller lignende naturområder som grundlag for barnets ophold i daginstitutionen, ikke skal omfattes af et sundt frokostmåltid efter stk. 1.

§ 16 b. Forældrebestyrelsen i kommunale og selvejende daginstitutioner efter § 19, stk. 2 og 3, kan beslutte at fravælge et sundt frokostmåltid efter § 16 a, stk. 1, jf. dog stk. 2, 4 og 8.

Stk. 2. I kommunale og selvejende daginstitutioner efter § 19, stk. 2 og 3, som består af flere enheder, kan et simpelt flertal af forældre med børn i den pågældende enhed beslutte at fravælge et sundt frokostmåltid efter § 16 a, stk. 1. Forældrene har én stemme for hvert barn, de har i enheden.

Stk. 3. Forældre med børn i privatinstitutioner efter § 19, stk. 4, kan beslutte at fravælge et sundt frokostmåltid efter § 16 a, stk. 1. Beslutningen efter 1. pkt. træffes ved sim-

pelt flertal af forældre, der har børn i den pågældende privatinstitution. Forældrene har én stemme for hvert barn, de har i privatinstitutionen. Forældre med børn i privatinstitutioner efter § 19, stk. 4, skal mindst hvert andet år og højst én gang om året have mulighed for at fravælge et sundt frokostmåltid. Frokostmåltidet skal ophøre senest 6 måneder efter, at forældrenes beslutning om fravalg er modtaget af privatinstitutionen. Forældre med børn i privatinstitutionen er ansvarlige for at oplyse privatinstitutionen om beslutningen efter 1. pkt. Privatinstitutionen skal fastsætte og offentliggøre retningslinjer for forældrenes fravalg af frokostmåltidet efter § 16 a, stk. 1, herunder længden af perioden for forældrenes fravalg af et sundt frokostmåltid og frister og procedurer for formidling af forældrenes beslutning om fravalg til privatinstitutionen.

Stk. 4. Hvis kommunalbestyrelsen efter § 16 a, stk. 2, har besluttet, at et sundt frokostmåltid indgår som en del af dagtilbudsydelsen i kommunale og selvejende daginstitutioner efter § 19, stk. 2 og 3, for alle børn i samme aldersgruppe, kan forældre ikke træffe beslutning efter stk. 1 og 2.

Stk. 5. Kommunalbestyrelsen skal mindst hvert andet år og højst én gang om året give mulighed for fravalg efter stk. 1 og 2 af et sundt frokostmåltid efter § 16 a, stk. 1. Frokostmåltidet skal ophøre senest 6 måneder efter, at forældrenes beslutning om fravalg er modtaget af kommunalbestyrelsen. Forældrebestyrelsen eller forældrene i den enkelte enhed er ansvarlig for at oplyse kommunalbestyrelsen om forældrenes beslutning om fravalg af et sundt frokostmåltid.

Stk. 6. Kommunalbestyrelsen skal forud for forældrebestyrelsens eller forældrene i den enkelte enheds beslutning efter stk. 1 og 2 oplyse forældrebestyrelsen eller forældrene i den enkelte enhed om kommunens forventede takst for et sundt frokostmåltid, jf. § 32 a, stk. 3.

Stk. 7. Kommunalbestyrelsen fastsætter og offentliggør retningslinjer for forældrenes fravalg, jf. § 16 b, stk. 1, 2, 5 og 6, af et sundt frokostmåltid efter § 16 a, stk. 1, herunder længden af perioden for forældrenes fravalg og frister og procedurer for formidling af forældrenes beslutning om fravalg til kommunalbestyrelsen.

Stk. 8. Kommunalbestyrelsen kan beslutte, at forældrebestyrelsen eller forældrene i den enkelte enhed i kommunale og selvejende daginstitutioner efter § 19, stk. 2 og 3, ikke kan fravælge et sundt frokostmåltid efter § 16 a, stk. 1, hvis det vurderes, at et sundt frokostmåltid af både sociale og sundhedsmæssige årsager er særligt påkrævet for børnene i den pågældende daginstitution eller enhed. Kommunalbestyrelsens beslutning efter 1. pkt. gælder for den periode, kommunalbestyrelsen i medfør af stk. 7 har fastsat for forældrebestyrelsens eller forældrene i den enkelte enheds mulighed for fravalg. «

§ 17. Kommunalbestyrelsen kan for dagtilbud omfattet af § 19, stk. 2 og 3, beslutte at give mulighed for forældre madordninger for den mad, der ikke udgør frokostmåltidet efter § 16 a. Kommunalbestyrelsen fastsætter de overordnede rammer for disse forældrebetalte madordninger.

Stk. 2. Forældrebestyrelsen i det enkelte dagtilbud beslutter, om der skal oprettes en madordning efter stk. 1, og hvordan den skal tilrettelægges.

Stk. 3. De enkelte forældre med børn i et dagtilbud beslutter, om de vil benytte madordningen. Forældrene, der benytter ordningen, betaler udgiften hertil.

Stk. 4. Kommunalbestyrelsen skal fastsætte et maksimumbeløb for forældrenes betaling til madordninger. Kommunalbestyrelsen kan beslutte, at lønudgifter, der medgår til madordninger, kan indregnes i forældrenes betaling.

Stk. 5. Hvis kommunalbestyrelsen efter stk. 1 har besluttet at give mulighed for forældrebetalte madordninger, kan privatinstitutioner oprette forældrebetalte madordninger. Privatinstitutionen fastsætter selv rammerne for ordningen.

Stk. 6. Kommunalbestyrelsen kan beslutte at give tilskud til forældrebetalte madordninger i dagtilbud efter § 19, stk. 2-4, under hensyn til forældrenes økonomiske forhold.

3. § 17 affattes således:

»Forældrearrangerede frokost- og madordninger

§ 17. Forældrebestyrelsen i en daginstitution eller forældrene i den enkelte enhed i kommunale eller selvejende daginstitutioner efter § 19, stk. 2 og 3, der efter § 16 b, stk. 1 og 2, har fravalgt et sundt frokostmåltid eller ikke er omfattet af et sundt frokostmåltid, jf. § 16 a, stk. 4, kan beslutte at oprette en forældrearrangeret frokostordning.

Stk. 2. Kommunalbestyrelsen skal fastsætte et maksimumbeløb for forældrenes betaling til forældrearrangerede frokostordninger efter stk. 1.

Stk. 3. Forældrebestyrelsen eller forældrene i den enkelte enhed i kommunale eller selvejende daginstitutioner efter § 19, stk. 2 og 3, kan beslutte at oprette en forældrearrangeret madordning for den mad, der ikke udgør frokostmåltidet.

Stk. 4. Kommunalbestyrelsen kan fastsætte rammer for forældrearrangerede frokost- og madordninger efter stk. 1 og 3. Forældrebestyrelsen eller forældrene i den enkelte enhed i kommunale og selvejende daginstitutioner efter § 19, stk. 2 og 3, beslutter inden for de eventuelle rammer, kommunalbestyrelsen har fastsat, hvordan ordningerne skal tilrettelægges.

Stk. 5. Kommunalbestyrelsen kan efter anmodning fra forældrebestyrelsen eller forældrene i den enkelte enhed beslutte at ansætte køkkenpersonale til forældrearrangerede frokost- eller madordninger efter stk. 1 og 3. Kommunalbestyrelsen afholder udgiften til administration af ansættelsesforholdet.

Stk. 6. Forældre med børn i en privatinstitution efter § 19, stk. 4, der efter § 16 b, stk. 3, har fravalgt et sundt frokostmåltid, kan beslutte at oprette en forældrearrangeret frokostordning. Forældre med børn i en privatinstitution kan endvidere beslutte at oprette en forældrearrangeret madordning for den mad, der ikke udgør frokostmåltidet. Privatinstitutionen kan fastsætte rammer for forældrearrangerede frokost- og madordninger. Forældre med børn i privatinstitutionen beslutter inden for privatinstitutionens eventuelle fastsatte rammer, hvordan ordningerne skal tilrettelægges. De enkelte forældre med børn i privatinstitutionen beslutter, om de vil benytte den forældrearrangerede frokost- eller madordning efter 1. og 2. pkt.

Stk. 7. De enkelte forældre med børn i en kommunal eller selvejende daginstitution efter § 19, stk. 2 og 3, beslutter, om de vil benytte den forældrearrangerede frokost- eller madordning efter stk. 1 og 3. Forældrene, der benytter den forældrearrangerede frokost- eller madordning, betaler udgifterne til ordningerne, jf. dog stk. 9, herunder administration af ordningerne og en eventuel lønudgift til køkkenpersonale, jf. stk. 5. Udgiften til frokost- og

madordninger efter stk. 1 og 3 opgøres eksklusive ejendomsudgifter, herunder husleje og vedligeholdelse.

Stk. 8. Kommunalbestyrelsen kan tilbyde at administrere forældrearrangerede frokost- og madordninger efter stk. 1, 3 og 6. Forældrene betaler kommunalbestyrelsens udgifter til administration efter 1. pkt., jf. dog stk. 5.

Stk. 9. Når kommunalbestyrelsen har truffet afgørelse om at give økonomisk fripladstilskud, behandlingsmæssigt fripladstilskud eller socialpædagogisk fripladstilskud efter § 43, stk. 1, nr. 2-4, skal kommunalbestyrelsen tillige give forældre med børn i daginstitutioner efter § 19, stk. 2-4, som har valgt at være med i en forældrearrangeret frokostordning efter stk. 1 eller 6, et økonomisk fripladstilskud, behandlingsmæssigt fripladstilskud eller socialpædagogisk fripladstilskud til det forældrearrangerede frokostmåltid efter stk. 1 eller 6. Kommunalbestyrelsen skal administrere og afholde udgiften til administration ved tildeling af fripladstilskud.

Stk. 10. Kommunalbestyrelsen kan beslutte at give et økonomisk tilskud til at nedsætte forældrenes betaling for forældrearrangerede madordninger efter stk. 3 og 6. Når kommunalbestyrelsen har truffet beslutning om at give et økonomisk tilskud til at nedsætte forældrenes betaling, jf. 1. pkt., skal tilskuddet til de enkelte forældre gives under hensyn til de pågældende forældres økonomiske forhold. Kommunalbestyrelsen skal administrere og afholde udgiften til administration ved tildeling af tilskuddet.

Stk. 11. Socialministeren fastsætter regler om fripladstilskud til forældrearrangerede frokostordninger. «

§ 25. Kommunalbestyrelsen skal ved manglende overholdelse af pasningsgarantien med virkning fra den 1. i den følgende måned hæve tilskuddet efter § 32, stk. 1, til mindst 73 pct. og tilskuddet efter § 32, stk. 2, og § 33, stk. 1, til mindst 78 pct. for alle børn i dagtilbud i kommunen, indtil pasningsgarantien kan opfyldes og kommunalbestyrelsen har fastsat nye tilskudsprocenter og egenbetalingsandele.

Stk. 2. Hvis kommunalbestyrelsen ikke efterlever stk. 1, skal kommunalbestyrelsen tilbagebetale det beløb til forældrene, som tilskuddet uretmæssigt ikke er blevet forhøjet med.

Stk. 3. I ganske særlige tilfælde, hvor kommunalbestyrelsen ikke kan tilbyde en plads inden for fristerne, kan kommunalbestyrelsen undlade at forhøje tilskudsprocenten uanset stk. 1, hvis kommunalbestyrelsen inden for yderligere 1 måned kan anvise en plads til barnet.

§ 31. Kommunalbestyrelsen i opholdskommunen skal give forældre et tilskud pr. barn til brug for dagtilbud

4. § 25, stk. 1, affattes således:

»Kommunalbestyrelsen skal ved manglende overholdelse af pasningsgarantien med virkning fra den 1. i den følgende måned hæve tilskuddet efter § 32, stk. 1, og § 33, stk. 1, til mindst 78 procent for alle børn i dagtilbud i kommunen, indtil pasningsgarantien igen opfyldes, og kommunalbestyrelsen har fastsat nye tilskudsprocenter og egenbetalingsandele. «

5. § 31, stk. 2 og 3, ophæves, og i stedet indsættes:

»Stk. 2. Tilskud og egenbetaling fastsættes på grundlag af dagtilbuddenes vedtagne budgetter. «

efter § 19, stk. 2 og 3, og § 21, stk. 2, i opholdskommunen.

Stk. 2. Tilskud efter stk. 1 fastsættes i forhold til de budgetterede bruttodriftsudgifter ved ophold i dagtilbud, bortset fra ejendomsudgifter, herunder husleje og vedligeholdelse.

Stk. 3. Tilskud og egenbetaling fastsættes på grundlag af dagtilbuddenes vedtagne budgetter.

§ 32. Ved optagelse i en kommunal eller selvejende daginstitution beregnes kommunalbestyrelsens tilskud og forældrenes egenbetaling på grundlag af de budgetterede bruttodriftsudgifter for den enkelte daginstitution eller på grundlag af de gennemsnitlige budgetterede bruttodriftsudgifter for daginstitutioner af samme type i kommunen.

6. § 32 affattes således:

»**§ 32.** Tilskud efter § 31, stk. 1, til forældre med børn i kommunale og selvejende daginstitutioner efter § 19, stk. 2 og 3, skal udgøre mindst 75 pct. og forældrenes egenbetaling højst 25 pct. af de budgetterede bruttodriftsudgifter opgjort efter stk. 2.

Stk. 2. Ved optagelse i kommunale og selvejende daginstitutioner efter § 19, stk. 2 og 3, fastsættes kommunalbestyrelsens tilskud og forældrenes egenbetaling efter stk. 1 på grundlag af de budgetterede bruttodriftsudgifter for ophold i daginstitutioner, jf. stk. 5, eksklusive udgifter til et sundt frokostmåltid efter § 16 a, stk. 1, og ejendomsudgifter, herunder husleje og vedligeholdelse.

Stk. 3. Træffer kommunalbestyrelsen beslutning om, at et sundt frokostmåltid indgår som en del af dagtilbudsydelsen, jf. § 16 a, stk. 2, skal kommunalbestyrelsens tilskud udgøre mindst 75 pct. og forældrenes egenbetaling højst 25 pct. af de budgetterede bruttodriftsudgifter, inklusive udgifter til et sundt frokostmåltid.

Stk. 4. Ved optagelse i kommunale og selvejende daginstitutioner efter § 19, stk. 2 og 3, hvor et sundt frokostmåltid indgår som en del af dagtilbudsydelsen, jf. § 16 a, stk. 2, fastsættes kommunalbestyrelsens tilskud og forældrenes egenbetaling efter stk. 3 på grundlag af de budgetterede bruttodriftsudgifter for ophold i daginstitutioner, jf. stk. 5, inklusive udgiften til et sundt frokostmåltid, og eksklusive ejendomsudgifter, herunder husleje og vedligeholdelse.

Stk. 5. Ved optagelse i en kommunal eller selvejende daginstitution efter § 19, stk. 2 og 3, beregnes kommunalbestyrelsens tilskud og forældrenes egenbetaling efter stk. 2 og 4 på grundlag af de budgetterede bruttodriftsudgifter for den enkelte daginstitution eller på grundlag af de gennemsnitlige budgetterede bruttodriftsudgifter for daginstitutioner af samme type i kommunen. «

7. Efter § 32 indsættes:

»**§ 32 a.** I kommunale og selvejende daginstitutioner efter § 19, stk. 2 og 3, med et sundt frokostmåltid efter § 16 a, stk. 1, afholder forældrene udgiften til frokostmåltidet.

Stk. 2. Kommunalebestyrelsen kan beslutte at give et tilskud til at nedbringe forældrenes betaling efter stk. 1.

Stk. 3. Ved optagelse i kommunale og selvejende daginstitutioner efter § 19, stk. 2 og 3, med et sundt frokost-

måltid fastsættes forældrenes betaling efter stk. 1 og kommunalbestyrelsens eventuelle tilskud efter stk. 2 på grundlag af de budgetterede bruttodriftsudgifter til et sundt frokostmåltid efter 16 a, stk. 1, eksklusive ejendomsudgifter, herunder husleje og vedligeholdelse.

Stk. 4. Ved optagelse i kommunale eller selvejende daginstitutioner efter § 19, stk. 2 og 3, med et sundt frokostmåltid beregnes forældrenes betaling efter stk. 1 og kommunalbestyrelsens eventuelle tilskud efter stk. 2 på grundlag af de budgetterede bruttodriftsudgifter til et sundt frokostmåltid efter § 16 a, stk. 1, for den enkelte daginstitution eller på grundlag af de gennemsnitlige budgetterede bruttodriftsudgifter til et sundt frokostmåltid for daginstitutioner af samme type i kommunen.

Stk. 5. Forældrenes betaling efter stk. 1 og kommunalbestyrelsens eventuelle tilskud efter stk. 2 fastsættes på grundlag af kommunalbestyrelsens vedtagne budget for et sundt frokostmåltid.

Stk. 6. Der opkræves ikke betaling efter stk. 1 for børn, der er omfattet af § 16 a, stk. 2-4.«

§ 33. Ved optagelse i kommunal dagpleje beregnes kommunalbestyrelsens tilskud og forældrenes egenbetaling på grundlag af de gennemsnitlige budgetterede bruttodriftsudgifter for den kommunale dagpleje.

8. § 33 affattes således:

»**§ 33.** Tilskud efter § 31, stk. 1, til forældre med børn i kommunal dagpleje efter § 21, stk. 2, skal udgøre mindst 75 pct. og forældrenes egenbetaling højst 25 pct. af de budgetterede bruttodriftsudgifter, eksklusive ejendomsudgifter, herunder husleje og vedligeholdelse.

Stk. 2. Ved optagelse i kommunal dagpleje efter § 21, stk. 2, beregnes kommunalbestyrelsens tilskud og forældrenes egenbetaling efter stk. 1 på grundlag af de gennemsnitlige budgetterede bruttodriftsudgifter for den kommunale dagpleje. «

§ 36. Kommunalbestyrelsen skal give et driftstilskud pr. barn, der optages i en privatinstitution.

Stk. 2. Driftstilskuddet svarer til de gennemsnitlige budgetterede nettodriftsudgifter eksklusive støttepædagogudgifter, jf. § 4, stk. 2, pr. barn i et alderssvarende dagtilbud i kommunen efter § 19, stk. 2 og 3, og § 21, stk. 2 og 3.

9. I § 36 indsættes som *stk. 3-5*:

»*Stk. 3.* Hvis kommunalbestyrelsen giver tilskud efter § 32 a, stk. 2, til et sundt frokostmåltid efter § 16 a, stk. 1, skal kommunalbestyrelsen tillige give et tilskud pr. barn, der er optaget i en privatinstitution, når der er et sundt frokostmåltid efter § 16 a, stk. 1, i privatinstitutionen.

Stk. 4. Tilskuddet efter stk. 3 skal svare til det tilskud efter § 32 a, stk. 2, som kommunalbestyrelsen giver pr. barn, der modtager et sundt frokostmåltid efter § 16 a, stk. 1, for den aldersgruppe, som barnet tilhører.

Stk. 5. Tilskuddet efter stk. 3 skal anvendes til at nedbringe forældrenes betaling til et sundt frokostmåltid efter § 16 a, stk. 1.«

§ 41. Kommunalbestyrelsen i opholdskommunen skal give et tilskud pr. barn, der optages i et dagtilbud efter § 19, stk. 2 og 3, og § 21, stk. 2 og 3, i en anden kommune.

Stk. 2. Ved optagelse i et dagtilbud i en anden kommune end opholdskommunen beregnes opholdskom-

10. I § 41 indsættes efter stk. 3 som nye stykker:

»*Stk. 4.* Hvis kommunalbestyrelsen giver tilskud efter § 32 a, stk. 2, til et sundt frokostmåltid efter § 16 a, stk. 1, skal kommunalbestyrelsen i opholdskommunen tillige give et tilskud pr. barn, der er optaget i en daginstitution i en anden kommune, når der er et sundt frokostmåltid

munens tilskud, så det svarer til de gennemsnitlige budgetterede nettodriftsudgifter pr. plads for dagtilbud i opholdskommunen som beregnet for den aldersgruppe, barnet tilhører.

Stk. 3. Tilskuddet kan dog højst svare til opholdskommunens tilskudsprocent for aldersgruppen beregnet af de budgetterede bruttodriftsudgifter pr. plads i det benyttede dagtilbud i institutionskommunen som beregnet i institutionskommunen, jf. § 31, stk. 2 og §§ 32-34, jf. dog §§ 42-44.

Stk. 4. Opholdskommunen skal betale tilskuddet direkte til institutionskommunen.

Stk. 5. Forældrene skal betale forskellen mellem tilskuddet fra opholdskommunen og bruttodriftsudgiften pr. plads i det benyttede dagtilbud som beregnet i institutionskommunen, jf. §§ 31-34.

§ 43. Kommunalbestyrelsen skal give et

1) søskendetilskud til forældre med mere end et barn i dagtilbud, fritidshjem, SFO (skolefritidsordning) eller privat pasning med tilskud efter § 80,

2) økonomisk fripladstilskud under hensyn til forældrenes økonomiske forhold,

3) behandlingsmæssigt fripladstilskud, når et barn med betydelig og varig nedsat fysisk eller psykisk funktionsevne af behandlingsmæssige grunde har ophold i et dagtilbud, og

4) socialpædagogisk fripladstilskud, når ophold i dagtilbud må anses som særlig påkrævet af sociale eller pædagogiske grunde og betalingsspørgsmålet vanskeliggør barnets optagelse eller forbliven i et dagtilbud.

§ 83. Kommunalbestyrelsen fastsætter tilskuddet til privat pasning. Tilskuddet fastsættes ens for alle børn inden for samme aldersgruppe.

Stk. 2. Tilskuddet skal udgøre mindst 75 pct. af den billigste budgetterede nettodriftsudgift pr. plads eksklusive udgifter til støttepædagog, jf. § 4, stk. 2, i et dagtilbud til samme aldersgruppe i kommunen. Tilskuddet kan dog højst udgøre 75 pct. af forældrenes dokumenterede udgifter til den private pasningsordning.

efter § 16 a, stk. 1, i daginstitutionen i den anden kommune.

Stk. 5. Tilskuddet efter stk. 4 skal svare til det tilskud efter § 32 a, stk. 2, som kommunalbestyrelsen giver pr. barn, der modtager et sundt frokostmåltid efter § 16 a, stk. 1, for den aldersgruppe, som barnet tilhører.

Stk. 6. Tilskuddet efter stk. 4 skal anvendes til at nedbringe forældrenes betaling til et sundt frokostmåltid efter § 16 a, stk. 1.«

Stk. 4 og 5 bliver herefter stk. 7 og 8.

11. I § 43 indsættes som *stk. 2*:

»*Stk. 2.* Når kommunalbestyrelsen har truffet afgørelse om at give et søskendetilskud, økonomisk fripladstilskud, behandlingsmæssigt fripladstilskud eller socialpædagogisk fripladstilskud efter § 43, stk. 1, nr. 1-4, til nedsættelse af forældrenes egenbetaling til en plads i en daginstitution, skal kommunalbestyrelsen tillige give de pågældende forældre med børn i daginstitutioner, hvor der er et sundt frokostmåltid efter § 16 a, stk. 1, et søskendetilskud, økonomisk fripladstilskud, behandlingsmæssigt fripladstilskud eller socialpædagogisk fripladstilskud til et sundt frokostmåltid efter § 16 a, stk. 1.«

12. I § 83 indsættes som *stk. 3 og 4*:

»*Stk. 3.* Hvis kommunalbestyrelsen giver tilskud efter § 32 a, stk. 2, til et sundt frokostmåltid efter § 16 a, stk. 1, skal kommunalbestyrelsen tillige give et tilskud pr. barn, der er optaget i en institutionslignende privat pasningsordning, når der er et frokostmåltid i ordningen.

Stk. 4. Tilskuddet efter stk. 3 skal svare til det tilskud efter § 32 a, stk. 2, som kommunalbestyrelsen giver pr. barn, der modtager et sundt frokostmåltid efter § 16 a, stk. 1, for den aldersgruppe, som barnet tilhører. «

§ 2

I lov nr. 1148 af 3. december 2008 om ændring af lov om dag-, fritids- og klubtilbud m.v. til børn og unge (dagtilbudsloven) (Frokostmåltid i daginstitutioner m.v.), som ændret ved § 2 i lov nr. 1098 af 30. november 2009 om ændring af lov om dag-, fritids- og klubtilbud m.v. til børn og unge (Udskydelse af ikrafttrædelsestidspunkt for ordningen om frokostmåltid i daginstitutioner m.v.), foretages følgende ændring:

2. Efter § 16 indsættes:

»Mad i daginstitutioner

§ 16 a. Der skal i alle daginstitutioner omfattet af § 19 tilbydes et sundt frokostmåltid til alle børn som en del af dagtilbudsydelsen, jf. dog stk. 2.

Stk. 2. Kommunalbestyrelsen kan beslutte, at forældre kan medbringe barnets frokost hjemmefra mod en reduktion i forældrebetalingen, jf. § 32, stk. 2, hvis barnet har en lægedokumenteret allergi eller anden sygdom, som kræver en specialkost, og kommunalbestyrelsen vurderer, at den ikke på forsvarlig vis kan tilbyde barnet et frokostmåltid efter stk. 1.«

3. § 17, stk. 1, affattes således:

»Kommunalbestyrelsen kan for dagtilbud omfattet af § 19, stk. 2 og 3, beslutte at give mulighed for forældrebetalte madordninger for den mad, der ikke udgør frokostmåltidet efter § 16 a. Kommunalbestyrelsen fastsætter de overordnede rammer for disse forældrebetalte madordninger i kommunen. «

4. § 25, stk. 1, affattes således:

»Kommunalbestyrelsen skal ved manglende overholdelse af pasningsgarantien med virkning fra den 1. i den følgende måned hæve tilskuddet efter § 32, stk. 1, til mindst 73 pct. og tilskuddet efter § 32, stk. 2, og § 33, stk. 1, til mindst 78 pct. for alle børn i dagtilbud i kommunen, indtil pasningsgarantien kan opfyldes og kommunalbestyrelsen har fastsat nye tilskudsprocenter og egenbetalingsandele. «

5. § 31, stk. 2 og 3, affattes således:

»**Stk. 2.** Tilskud efter stk. 1 fastsættes i forhold til de budgetterede bruttodriftsudgifter ved ophold i dagtilbud, bortset fra ejendomsudgifter, herunder husleje og vedligeholdelse.

Stk. 3. Tilskud og egenbetaling fastsættes på grundlag af dagtilbuddenes vedtagne budgetter. «

6. § 32 affattes således:

»**§ 32.** Tilskud til kommunale daginstitutioner og selvejende daginstitutioner, jf. § 31, stk. 1, skal udgøre mindst 70 pct. og forældrenes egenbetaling højst 30 pct. af de budgetterede bruttodriftsudgifter efter § 31, stk. 2, jf. dog stk. 2.

Stk. 2. Ved reduktion af forældrebetalingen efter § 16 a, stk. 2, skal tilskuddet efter § 31, stk. 1, udgøre mindst 75 pct. og forældrenes egenbetaling højst 25 pct. af de budgetterede bruttodriftsudgifter, jf. § 31, stk. 2.

Stk. 3. Ved optagelse i en kommunal eller selvejende daginstitution beregnes kommunalbestyrelsens tilskud og forældrenes egenbetaling på grundlag af de budgetterede bruttodriftsudgifter for den enkelte daginstitution eller på grundlag af de gennemsnitlige budgetterede bruttodriftsudgifter for daginstitutioner af samme type i kommunen. «

7. § 33 affattes således:

1. § 1, nr. 2-7, ophæves.

»§ 33. Tilskud til kommunal dagpleje, jf. § 31, stk. 1, skal udgøre mindst 75 pct. og forældrenes egenbetaling højst 25 pct. af de budgetterede bruttodriftsudgifter, jf. § 31, stk. 2.

Stk. 2. Ved optagelse i kommunal dagpleje beregnes kommunalbestyrelsens tilskud og forældrenes egenbetaling på grundlag af de gennemsnitlige budgetterede bruttodriftsudgifter for den kommunale dagpleje. «

§ 3

I lov nr. 1098 af 30. november 2009 om ændring af lov om dag-, fritids- og klubtilbud m.v. til børn og unge (Udskydelse af ikrafttrædelsestidspunkt for ordningen om frokostmåltid i daginstitutioner m.v.), foretages følgende ændringer:

1. Efter § 16 indsættes:

»*Mad i daginstitutioner*

§ 16 a. Alle børn i daginstitutioner omfattet af § 19 skal have et sundt frokostmåltid som en del af dagtilbudsydelsen, jf. dog stk. 2.

Stk. 2. Kommunalbestyrelsen træffer efter ansøgning fra et barns forældre afgørelse om, at barnet kan fritages for et sundt frokostmåltid efter stk. 1 mod en reduktion i forældrebetalingen, jf. § 32, stk. 2, hvis barnet har en lægedokumenteret allergi eller anden sygdom, som kræver en specialkost, og kommunen ikke på forsvarlig vis kan give barnet et sundt frokostmåltid i daginstitutionen. «

1. § 1, nr. 2, ophæves.

1. § 1 ophæves.

2. § 2, nr. 1, ophæves.

§ 4

Stk. 1. Loven træder i kraft den 1. januar 2011, jf. dog stk. 2-6.

Stk. 2. §§ 2 og 3 træder i kraft dagen efter bekendtgørelsen i Lovtidende.

Stk. 3. Uanset § 16 a, stk. 1, i lov om dag-, fritids- og klubtilbud m.v. til børn og unge (dagtilbudsloven), som affattet ved denne lovs § 1, nr. 2, skal børn i daginstitutioner kun have et sundt frokostmåltid i perioden fra den 1. januar 2011 til den 31. juli 2011 eller dele af perioden, hvis kommunalbestyrelsen træffer beslutning herom. Kommunalbestyrelsens beslutning efter 1. pkt. kan træffes for en eller flere kommunale og selvejende daginstitutioner efter § 19, stk. 2 og 3, i lov om dag-, fritids- og klubtilbud m.v. til børn og unge (dagtilbudsloven) eller for bestemte aldersgrupper i sådanne daginstitutioner. Kommunalbestyrelsen kan træffe beslutning efter 1. og 2. pkt. fra den 15. juni 2010.

Stk. 4. Hvis kommunalbestyrelsen for perioden fra den 1. januar 2011 til den 31. juli 2011 eller dele af perioden træffer beslutning i medfør af stk. 3, og et sundt frokost-

måltid er indført for alle børn i daginstitutioner i den samme aldersgruppe, skal alle børn i den pågældende aldersgruppe i privatinstitutioner efter § 19, stk. 4, i lov om dag-, fritids- og klubtilbud m.v. til børn og unge (dagtilbudsloven) i perioden tillige have et sundt frokostmåltid.

Stk. 5. Kommunalbestyrelsen har fra den 15. juni 2010 ansvar for, at forældre med børn i en daginstitution efter § 19, stk. 2-4, i lov om dag-, fritids- og klubtilbud m.v. til børn og unge (dagtilbudsloven), senest den 31. december 2010 efter reglerne i § 16 b, stk. 1 og 2, stk. 3, 1., 2., 3., 4. og 6. pkt., stk. 5, 1. og 3. pkt. og stk. 6, i lov om dag-, fritids- og klubtilbud m.v. til børn og unge (dagtilbudsloven), som affattet ved denne lovs § 1, nr. 2, får mulighed for at træffe beslutning om at fravælge det sunde frokostmåltid, som kommunalbestyrelsen kan træffe beslutning om efter stk. 3, og et sundt frokostmåltid efter § 16 a, stk. 1, i lov om dag-, fritids- og klubtilbud m.v. til børn og unge (dagtilbudsloven), som affattet ved denne lovs § 1, nr. 2. Kommunalbestyrelsen fastsætter og offentliggør retningslinjer, som nævnt i § 16 b, stk. 7, i lov om dag-, fritids- og klubtilbud m.v. til børn og unge (dagtilbudsloven), som affattet ved denne lovs § 1, nr. 2, for forældrenes beslutning efter 1. pkt. Privatinstitutioner efter § 19, stk. 4, i lov om dag-, fritids- og klubtilbud m.v. til børn og unge (dagtilbudsloven) fastsætter og offentliggør retningslinjer, som nævnt i § 16 b, stk. 3, i lov om dag-, fritids- og klubtilbud m.v. til børn og unge (dagtilbudsloven), som affattet ved denne lovs § 1, nr. 2, for forældrenes beslutning efter 1. pkt. Retningslinjer fastsat i medfør af 2. og 3. pkt. forbliver i kraft efter den 1. januar 2011 indtil kommunalbestyrelsen eller privatinstitutionen fastsætter nye retningslinjer i medfør af § 16 b, stk. 3 og 7, i lov om dag-, fritids-, og klubtilbud m.v. til børn og unge (dagtilbudsloven), som affattet ved denne lovs § 1, nr. 2.

Stk. 6. I kommunale og selvejende daginstitutioner efter § 19, stk. 2 og 3, i lov om dag-, fritids- og klubtilbud m.v. til børn og unge (dagtilbudsloven), hvor der inden den 31. december 2010 er indført et sundt frokostmåltid efter reglerne i § 4, stk. 1, i lov nr. 1098 af 30. november 2009 om ændring af lov om dag-, fritids- og klubtilbud m.v. til børn og unge, hvor ordningen løber indtil den 31. december 2010, og hvor forældrene træffer beslutning efter stk. 5 om at fravælge et sundt frokostmåltid, kan kommunalbestyrelsen, uanset forældrenes beslutning, for disse daginstitutioner for perioden fra den 1. januar 2011 til den 30. juni 2011 træffe beslutning efter stk. 3 om, at alle børn i daginstitutioner skal have et sundt frokostmåltid.

Stk. 7. Forældrebestyrelsens og privatinstitutionens beslutninger truffet i medfør af § 17, stk. 2 og 5, i lov om dag-, fritids- og klubtilbud m.v. til børn og unge (dagtilbudsloven) om at oprette en forældrebetalt madordning, gælder med mindre forældrebestyrelsen eller privatinsti-

tutionen beslutter andet, efter den 1. januar 2011 på samme måde som en beslutning truffet i medfør af § 17, stk. 1, 3 og 6, i lov om dag-, fritids- og klubtilbud m.v. til børn og unge (dagtilbudsloven), som affattet ved denne lovs § 1, nr. 3. I daginstitutioner med et sundt frokostmåltid efter stk. 3, kan forældrebetalte madordninger oprettet efter reglerne i § 17 i lov om dag-, fritids- og klubtilbud m.v. til børn og unge (dagtilbudsloven) dog kun videreføres efter 1. pkt. for den mad, der ikke udgør frokostmåltidet.

Stk. 8. Afgørelser truffet i medfør af § 4, stk. 4, i lov nr. 1098 af 30. november 2009 om lov om ændring af lov om dag-, fritids- og klubtilbud m.v. til børn og unge om, at et barn kan fritages fra et sundt frokostmåltid, gælder efter den 1. januar 2011 på samme måde som en afgørelse truffet i medfør af § 16 a, stk. 3, i lov om dag-, fritids- og klubtilbud m.v. til børn og unge (dagtilbudsloven), som affattet ved denne lovs § 1, nr. 2.